

Journal of Sustainable Social Development

Vol. 1 No. 5 September - October 2023

ISSN : 3027-7205 (Online)

Journal of Sustainable Social Development

ISSN 3027-7205 (Online)

ปีที่ 1 ฉบับที่ 5 กันยายน - ตุลาคม 2566

Vol. 1 No. 5 September – October 2023

Journal of Sustainable Social Development เป็นวารสารวิชาการ ราย 2 เดือน กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 6 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม - กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ทาง เว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์) ฉบับที่ 2 มีนาคม - เมษายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน) ฉบับ ที่ 3 พฤษภาคม - มิถุนายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน) ฉบับที่ 4 กรกฎาคม - สิงหาคม (เผยแพร่ทาง เว็บไซต์ 30 สิงหาคม) ฉบับที่ 5 กันยายน - ตุลาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม) ฉบับที่ 6 พฤศจิกายน - ธันวาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม) มีวัตถุประสงค์ เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย และบทความวิชาการ แก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษา ด้านศาสนา ปรัชญา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสน ศาสตร์ ภาษาศาสตร์ การศึกษาเชิงประยุกต์ รวมถึงสหวิทยาการอื่นๆ

บทความที่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) 3 ท่าน พิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ทัศนะ และ ความคิดเห็น ที่ปรากฏในบทความ **Journal of Sustainable Social Development** ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทัศนะของกอง บรรณาธิการ **Journal of Sustainable Social Development** ไม่สงวนลิขสิทธิ์การคัดลอก แต่ให้อ้างอิง แสดงที่มา

Journal of Sustainable Social Development this is an academic journal, one month Publication schedule to 6 issues per year Issues 1 -February (Website published on 28 February) Issues 2 March - April (Website published on 30 April) Issues 3 May - June (Website published on 30 June) Issues 4 July - August (Website published on 30 August) Issues 5 September - October (Website published on 30 October) Issues 6 November - December (Website published on 30 December). Objectives to publish research articles and academic articles for researchers, academeics, faculty, and students including religion, philosophy, law, political science, public administration, linguistics, applied studies, and other interdisciplinary areas.

Articles to be considered for publication to passed the consideration at 3 peer reviews in the consideration of publishing articles in both Thai and English

Views and opinions contained in the articles as **Journal of Sustainable Social Development**, it is the responsibility of the author of the article and is not regarded as the viewpoint of the editorial teams as **Journal of Sustainable Social Development**, copyright in not reserved, bur provides references of attribution.

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 6 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม - กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)

ฉบับที่ 2 มีนาคม - เมษายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)

ฉบับที่ 3 พฤษภาคม - มิถุนายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)

ฉบับที่ 4 กรกฎาคม - สิงหาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)

ฉบับที่ 5 กันยายน - ตุลาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)

ฉบับที่ 6 พฤศจิกายน - ธันวาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

Publication schedule to 6 issues per year

Issues 1 January - February (Website published on 28 February)

Issues 2 March - April (Website published on 30 April)

Issues 3 May - June (Website published on 30 June)

Issues 4 July - August (Website published on 30 August)

Issues 5 September - October (Website published on 30 October)

Issues 6 November - December (Website published on 30 December)

เกณฑ์การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) 3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการ ก่อนตีพิมพ์ โดยการพิจารณาบทความจะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบข้อมูลของผู้เขียนบทความ เช่น ชื่อหรือประวัติการทำงาน และผู้เขียนบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ (Double-Blind Peer Review)

บทความที่ส่งมาขอเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความของวารสาร และต้องให้เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้

บรรณานุกรมและความคิดเห็นของผู้เขียนบทความ ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือบรรณานุกรมหรือความคิดเห็นของกองบรรณาธิการ

Criteria for consideration and selection the articles

Each article will be reviewed by a journal review committees by 3 peer reviews to specialize in a related field, and have received editorial approval prior to publication, are considered in format to the reviewer does not know into the author's information such as, name or work history, and the author, name of the peer review to reviewed the article is unknown. (Double-Blind Peer Review). An article submitted for publication in a journal must not be published, or is being considered by a qualified person for publication in another journal, the author of the article must comply with the journal's article nomination guidelines and must be in accordance with the prescribed format.

The opinions of the article's authors are the responsibility of their authors, and not the responsibility of the editors.

ค่าธรรมเนียมการเผยแพร่

วารสารไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมบทความ

ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบความสมบูรณ์ของบทความตามคำแนะนำสำหรับผู้เขียน โดยต้องปฏิบัติตามกติกากองบรรณาธิการวารสารขอสงวนสิทธิ์ในการปฏิเสธการตีพิมพ์ ดังต่อไปนี้

1. หากบทความมีความซ้ำซ้อนมากกว่า 20% จากการตรวจสอบของ CopyCatch จาก thaijo
2. ผู้เขียนไม่ปฏิบัติตามรูปแบบของวารสาร
3. บทความไม่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ หรือ
4. ไม่แก้ไขบทความตามข้อเสนอแนะตามระยะเวลาที่กำหนด (1 เดือน หลังการแจ้งของบรรณาธิการ)

Publication fee

The journal does not charge fees for articles.

The author must verify the completeness of the article according to the author's instructions. If you don't follow the rules, The journal's editorial reserves the right to refuse publication.

1. If the article is duplicated more than 20% of CopyCatch from thaijo
2. The author does not follow the format of the journal
3. The article is not considered by experts or
4. The article is not edited as suggested. within the specified period (1 month after the editor's notification)

กระบวนการพิจารณาบทความจากผู้ทรงคุณวุฒิ

วารสารมีกระบวนการประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิก่อนตีพิมพ์ โดยบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 ท่าน ในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-review) ทั้งนี้บทความจากผู้นิพนธ์ภายในจะได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร ส่วนบทความจากผู้นิพนธ์ภายนอกจะได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายใน หรือนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสารที่มีความเชี่ยวชาญในสาขา และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์

Process for considering articles from experts

The journal has a quality assessment process from experts before publication. Articles published in the journal have been reviewed by 3 experts in related fields in a double blind peer-review manner. Articles from internal authors will be considered by experts outside the unit. Journal work Articles by external authors will be reviewed by internal experts, or outside the organization that produces journals that have expertise in the field and has no conflict of interest with the author.

เจ้าของ

บริษัท เป็นเลิศ 1990 จำกัด

555/70 หมู่ 10 ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

https://so16.tci-thaijo.org/index.php/J_SSD/index

E-mail: journalssd2024@gmail.com

Owner

Excellent 1990 Company Limited

555/70 Moo. 10, Sila Subdistrict, Mueang District, Khon Kaen Province 40000

https://so16.tci-thaijo.org/index.php/J_SSD/index

E-mail: journalssd2024@gmail.com

บรรณาธิการ

Editor

ดร.อดิศร นันคำจอร์

Dr.Adisorn Nankhamjorn

บริษัท เป็นเลิศ 1990 จำกัด

Excellent 1990 Company Limited

journalssd2024@gmail.com

กองบรรณาธิการ

Editorial Department

รศ.ดร.รัตน์ ปัญญาภา

Associate Professor Dr. Rattana Panyapa

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Ubon Ratchathani Rajabhat University

rattana.p@ubru.ac.th

รศ.ดร.วินิจ ผาเจริญ

Assoc. Prof. Dr. Winit Pharcharauen

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

Maejo University

winit.phacharuen@gmail.com

ผศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ

Asst. Prof. Dr. Sanya Kenaphum

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Maha Sarakham Rajabhat University

zumsa_17@hotmail.com

ผศ.ดร.ปัญญา คล้ายเดช

Asst. Prof. Dr. Panya Klaydesh

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

panya7429@gmail.com

ดร.สมพงษ์ เกษานุช

Dr. Sompong Kesanuch

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

Rajamangala University of Technology

Suvarnabhumi

sompongek@gmail.com

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ

(Peer Review)

รศ.ดร.โชติ บดีรัฐ

Associate Professor Dr. Chot Bodeerat

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Pibulsongkram Rajabhat University

chotbodeerat@psru.ac.th

ผศ.ดร.ภูมิภควัชร ภูมิพงศ์คชสร

Asst.Prof.Dr. Phumphakhawat

Phumphongkhochasorn

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Rajamangala University of Technology

Rattanakosin

phumphakhawat.ps@gmail.com

ผศ.ดร.เสกสรรค์ สนวา

Asst. Prof. Dr. Seksan Sanwa

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

Roi Et Rajabhat University

seksan@reru.ac.th

ผศ.ว่าที่ร้อยตรี ดร.สุริยะ หาญพิชัย

Asst. Prof. Acting Sub Lt. Dr. Suriya

Hanphichai

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Thepsatri Rajabhat University

hanpichai@gmail.com

ผศ.ดร.สมศักดิ์ จันทอง

Asst. Prof. Dr. Somsak Chanphong

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Bangkok Thonburi University

somsak.cha@bkkthon.ac.th

ผศ.ดร.เกศสุดา โภคานิตย์

Asst. Prof. Dr. Kessuda Phokanit

ผศ.ดร.กุลจิรา รักษนุช

Asst. Prof. Dr. Kuljira Raksanakhon

ผศ.ธนพัทธ์ จันทน์พัฒน์พงศ์

Asst. Prof. Thanapat Janpipatpong

ดร.ลักขณา อินทร์บึง

Dr. Lakkhana Inbueng

ดร.ปานวัฒน์ กิตติกรวรานนท์ รัตนพิมลพลแสน

Dr. Panuwat Kittikornwaranon
Rattanaphimonphonsaen

ผู้จัดการวารสาร

นางสาวแพรวพรรณ ประจักษ์โก

Miss. Praewpan Prajakko

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Chaiyaphum Rajabhat University
kate_2523@windowslive.com

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

North Bangkok University
kuljira.ra@northbkk.ac.th

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Chiang Rai Rajabhat University
janpipatpong.t@gmail.com

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Northeastern University
luckkhana.inb@neu.ac.th

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Northeastern University
art.panuwat072@gmail.com

บริษัท เป็นเลิศ 1990 จำกัด

Excellent 1990 Company Limited
journalssd2024@gmail.com

สารบัญ
Table of Contents

บทความ Articles

- ➔ **ความเป็นเลิศทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน** 1
Educational Excellence of Administrators of Basic Educational Institutions
ภาณุณี ดีมังกร
Panunee Deemangkorn
- ➔ **การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและ** 17
วัฒนธรรม
Organizing Teaching and Learning According to the Curriculum of Social
Studies, Religion and Culture
สิริดา ศรีมารี
Sisada Srimaree

ภาคผนวก Appendix

33

ความเป็นเลิศทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Educational Excellence of Administrators of Basic Educational Institutions

ภาณุณี ตีมังกร

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Panunee Deemangkorn
Thammasat University, Thailand
E-mail1 : phanuni27@gmail.com

Received: September 16, 2023; Revised: October 22, 2023; Accepted: October 25, 2023

บทคัดย่อ

การดำเนินงานของการบริหารสู่ความเป็นเลิศจะประสบความสำเร็จได้ต้องมีการพัฒนาหลายมิติไปพร้อมกัน โดยจะต้องดำเนินการทั้งระบบ มิใช่เป็นการการบริหารเพียงบางส่วนของโรงเรียน หรือจัดเป็นแผนการการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งในสภาพความเป็นจริงพบว่าแต่ละโรงเรียน มีความแตกต่างกันทั้งบริบท ศักยภาพ ขนาดโรงเรียน ความเป็นเลิศมีความเกี่ยวข้องกับคำว่าคุณภาพ เป็นสภาพที่ยอดเยี่ยม มีความโดดเด่น คุ้มค่าแก่การยกย่อง เป็นที่พึงพอใจสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้อื่นได้ ความเป็นเลิศในการบริหารงานการศึกษาถือว่าเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จหรือความเป็นเลิศของสถานการศึกษา ซึ่งสามารถอธิบายได้ด้วยแนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ความเป็นเลิศในองค์กรทางการศึกษาจะเกี่ยวข้องกับความ เป็นเลิศทางวิชาการ โดยทางวิชาการจะหมายถึงการจัดการเรียนการสอนที่ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา มีความเป็นเลิศ ได้แก่ ความเป็นเลิศในด้านการเรียนรู้ (Excellence in learning) ความเป็นเลิศในการเรียน การสอน (Excellence in teaching) และความเป็นเลิศในการนำ (Excellence in Leader) ส่วนการปฏิบัติ ที่ดีเลิศทางการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐานด้านวิชาการของโรงเรียน การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษา มีคนรับผิดชอบในการเรียน การสอน รัฐมีนโยบายทางการศึกษาอย่างชัดเจน ผู้บริหารมีแนวคิดอย่างสร้างสรรค์ และสังคมให้การยอมรับการศึกษาของโรงเรียน

องค์ความรู้ ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ด้านการนำสถานศึกษา ความสามารถในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ให้ความสำคัญกับบุคลากรทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม ปฏิบัติงาน อย่างเต็มความสามารถ มุ่งเน้นไปที่ผู้เรียน ทำการวัดและประเมินผลงาน เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมาย มาตรฐานการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการเป็นเลิศของสถานศึกษาทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ ด้านการเรียน การสอน และด้านการนำในด้านวิชาการ

สรุปโดยย่อ ความเป็นเลิศมีความเกี่ยวข้องกับคำว่าคุณภาพ ความเป็นเลิศในการบริหารงานการศึกษา ถือว่าเป็นสิ่งบ่งชี้ความสำเร็จสำหรับความเป็นเลิศของสถานการศึกษา ซึ่งอธิบายได้ด้วยแนวคิดทฤษฎี ความเป็นเลิศในองค์กรทางการศึกษาจะเกี่ยวข้องกับความเป็นเลิศทางวิชาการ การจัดการเรียนการสอนเป็นหัวใจ สำคัญของการศึกษา มีความเป็นเลิศ ได้แก่ ความเป็นเลิศในด้านการเรียนรู้ (Excellence in learning) ความเป็นเลิศในการเรียนการสอน (Excellence in teaching) และความเป็นเลิศในการนำ (Excellence in Leader) ส่วนการเป็นเลิศทางการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐานด้านวิชาการของโรงเรียน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา มีคนรับผิดชอบในการเรียนการสอน

คำสำคัญ: ความเป็นเลิศ; การบริหารสถานศึกษา; สถานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

The successful implementation of management towards excellence requires the development of many dimensions simultaneously. this must be done throughout the system. it is not just the management of some parts of the school. or arranged as a management plan for excellence in reality, it was found that each school there are differences in context, potential, school size, and excellence is related to the word quality. it's an excellent condition. it is outstanding. worthy of praise satisfied and able to be a good role model for others. excellence in educational administration is considered an indicator of the success or excellence of an educational institution. this can be explained with theoretical concepts and related research documents. excellence in educational organizations involves academic excellence. by academics, it means teaching and learning that is considered the heart of education. excellence includes excellence in learning (excellence in learning), excellence in teaching (excellence in teaching) and excellence in leadership (excellence in leader). as for excellent management practices education consists of the academic standards of the school. participation of the school board there are people responsible for learning and teaching. the state has a clear educational policy. executives have creative ideas. and society accepts school education

The knowledge and excellence of educational institution administrators includes educational institution leadership. strategic planning ability give equal importance to educational personnel. work to the best of your ability focus on the learner measure and evaluate work to achieve results according to educational standards goals this will affect the excellence of the educational institution in all 3 areas: learning, teaching and learning. and leadership in academics

In short, excellence is related to the word quality. excellence in educational administration is considered an indicator of success for the excellence of an educational institution. which can be explained by theoretical concepts. excellence in educational organizations involves academic excellence. teaching and learning is the heart of education. excellence includes excellence in learning (excellence in learning), excellence in teaching (excellence in teaching) and excellence in leadership (excellence in leader). as for excellence in educational administration consisting of the school's academic standards participation of the school board someone is responsible for teaching and learning.

Keywords: Excellence; Educational Institution Administration; Basic Education Institutions

บทนำ

ความเป็นเลิศเป็นระดับคุณภาพสูงสุดของการดำเนินงานที่ทำให้องค์กรหน่วยงานประสบผลสำเร็จบรรลุตามจุดมุ่งหมาย (จิระ พระสุพรรณ, 2555) ความเป็นเลิศทางการบริหาร ทางการวิชาการจึงเป็นผลสำเร็จของการดำเนินงานบริหารการศึกษาที่แสดงให้เห็นการดำเนินงานนั้น ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้แล้วอย่างมีคุณภาพ โดยมีสิ่งสำคัญที่บ่งบอกได้อย่างชัดเจนได้หลายประการ ไม่ว่าจะเป็นคุณภาพของผู้เรียน การบริหารและการจัดการครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ชุมชน หรือสถานศึกษาเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) ซึ่งเงื่อนไขต่อความเป็นเลิศในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาที่เงื่อนไขสำคัญที่จะขับเคลื่อนการบริหารและการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้นำ เป็นนักคิดรอบรู้ เป็นนักสร้างวิสัยทัศน์ ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ มีการสร้างเครือข่ายร่วมกับภาครัฐและภาคเอกชนและมีภาวะทางจริยธรรมที่ดี 2) เงื่อนไขด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอน การออกแบบการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน และการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) 3) เงื่อนไขด้านผู้ปกครองและชุมชนเป็นกำลังสำคัญในการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยมีบทบาทเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน รวมถึงข้อเสนอแนะ และร่วมดำเนินการ 4) เงื่อนไขด้านงบประมาณ เป็นอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญต่อความเป็นเลิศทางการบริหารงานการศึกษา เป็นการบริหารจัดการเกี่ยวกับงบประมาณและทรัพย์สิน รวมถึงรายได้จากการบริการเพื่อสนับสนุนให้การบริหารจัดการศึกษาและดำเนินการต่างๆ ของโรงเรียนให้เป็นไปตามแผนงานและแผนปฏิบัติการ 5) เงื่อนไขด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นสิ่งที่ใช้ในการสำหรับใช้ในการบริหารและพัฒนาการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดให้เพียงพอและพัฒนาให้บุคลากรสามารถพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษา จะเห็นได้ว่า ปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา จึงควรปรับปรุงและหาแนวทางเพื่อพัฒนาคุณภาพการดำเนินการให้มีความเป็นเลิศหรือประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ต่อไป

ความหมายความเป็นเลิศ

ความหมายของความเป็นเลิศ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของความเป็นเลิศไว้แตกต่างกัน ซึ่งส่วนใหญ่แล้ว จะพิจารณาไปในทางที่ก่อให้เกิดความสำเร็จหรือคุณภาพของงาน ดังเช่น ศุภลักษณ์ เศรษฐพานิช (2550) ได้กล่าวว่า ความเป็นเลิศ หมายถึง สถานะ สภาพที่ยอดเยี่ยม มีคุณภาพสูง คุ้มค่าแก่การยกย่อง และสามารถเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้อื่นได้ ส่วน สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2551) กล่าวว่า ความเป็นเลิศเป็นระดับคุณภาพสูงสุด มีผลงานที่ยอดเยี่ยมเหนือกว่าธรรมดา ซึ่งสามารถเป็นแบบอย่างต่อผู้อื่นได้ สุนิสา วิทยานุสรณ์ (2552 : 48) กล่าวว่า คุณภาพ หมายถึง ความเป็นเลิศ มีคุณลักษณะพิเศษ มีผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นเป็นที่ยอมรับ มีความสอดคล้องในทางปฏิบัติจะทำให้เกิดความสมบูรณ์ เหมาะสมตรงกับความมุ่งหมาย มีความพึงพอใจ ส่วน จีระ พระสุพรรณ (2555) กล่าวไว้ว่า ความเป็นเลิศ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางทางปฏิบัติที่ทำให้องค์กรหรือหน่วยงานประสบผลสำเร็จบรรลุตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับ พริ้มเพรา วราพันธุ์พิพิธ (2556) กล่าวว่า ความเป็นเลิศ หมายถึง ระดับความสำเร็จหรือประสิทธิผลของการดำเนินงานที่มีคุณภาพ มีความโดดเด่นเป็นที่พึงพอใจและยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถเป็นแบบอย่างของงานชนิดเดียวกันได้ รวมทั้งสามารถดำรงคุณภาพไว้ได้อย่างยั่งยืน

กล่าวโดยสรุป ความเป็นเลิศมีความเกี่ยวข้องกับคำว่าคุณภาพ มีสภาพที่ยอดเยี่ยม มีความโดดเด่น คุ้มค่าแก่การยกย่อง เป็นที่พึงพอใจสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้อื่นได้ ความเป็นเลิศในการบริหารงาน การศึกษาถือว่าเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จหรือความเป็นเลิศของสถานการศึกษา ซึ่งสามารถอธิบายได้ด้วยแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นเลิศทางการศึกษา

ความเลิศในการบริหารการศึกษา ถือเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จหรือความเป็นเลิศของสถานศึกษา ความเป็นเลิศ ซึ่งสามารถได้ด้วยแนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นเลิศหรือความสำเร็จอย่างมีคุณภาพขององค์กรหรือสถานศึกษา ผู้เขียนจึงขอเสนอรายละเอียดไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ได้กล่าวว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีสิ่งสำคัญที่บ่งบอกได้อย่างชัดเจนหลายประการว่า มีการกำหนดภารกิจของสถานศึกษาที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น มีการติดตามงานอย่างสม่ำเสมอ ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา บ้าน และชุมชนมีความใกล้ชิดและความไว้วางใจกัน มีการตั้งความหวังของผลสำเร็จไว้สูง ความเป็นผู้นำด้านการจัดการการเรียนรู้ อย่างมีอาชีพ ทั้งครูและผู้บริหารสร้างโอกาสในการเรียนรู้และให้เวลาผู้เรียนทำงานกลุ่มมากขึ้น จัดสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นอย่างมีระเบียบ สะอาดและปลอดภัย มีการจัดหลักสูตรที่ชัดเจนสอดคล้องกับเป้าหมาย ใช้กลวิธีที่หลากหลาย จัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจกระตือรือร้นในการที่จะเรียนรู้ จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ

สมาน อัสวภูมิ (2560) กล่าวว่า ความเป็นเลิศในองค์กรทางการศึกษาจะเกี่ยวข้องกับความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยทางวิชาการจะหมายถึงการจัดการเรียนการสอนที่ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา

เจริญพร อาจารย์ (2558) กล่าวว่า โรงเรียนที่มีคุณภาพเป็นเลิศต้องมีการวัดผลของโรงเรียนอย่างกว้างขวาง และต้องได้รับการยอมรับนับถือในผลสำเร็จด้านวิชาการ มีบรรยากาศเกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นทางบวก โดยเน้นสิ่งแวดล้อมที่เป็นระเบียบ เน้นความสนใจในการเรียนของนักเรียน เน้นด้านการพัฒนาหลักสูตรอยู่ตลอดเวลา มีการสนับสนุนของการสอนที่ดี มีความคาดหวังสูง และเป้าหมายของนักเรียนดี ส่วน Yong Zhao (2009) กล่าวว่า การปฏิบัติที่ดีเลิศทางการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐานด้านวิชาการของโรงเรียน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา มีคนรับผิดชอบในการเรียน การสอน รัฐมีนโยบายทางการศึกษาอย่างชัดเจน ผู้บริหารมีแนวคิดอย่างสร้างสรรค์ และสังคมให้การยอมรับการศึกษาของโรงเรียน

NSW Government (2017) กล่าวว่า ความเป็นเลิศของโรงเรียนมีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ การเรียนรู้ ด้านการเรียนการสอน และด้านการนำ ดังนี้

1) ความเป็นเลิศในด้านการเรียนรู้ (Excellence in learning) คือ การที่นักเรียนทุกคนได้รับการวางแผนในเส้นทางการเรียนรู้ โดยครูมีข้อมูลของเด็กแต่ละคนเพื่อใช้ในการวางแผนการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

2) ความเป็นเลิศในการเรียนการสอน (Excellence in teaching) ซึ่งในการเรียนรู้ของนักเรียนครูควรจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ เน้นการมีส่วนร่วม มีการวางแผนการสอน มีกลยุทธ์ในการสอน มีการวัดและประเมินผล และมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและช่วยเหลือนักเรียน

3) ความเป็นเลิศในการนำ (Excellence in Leader) ผู้นำที่แข็งแกร่งและมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่สำคัญของความเป็นเลิศของโรงเรียน โดยผู้นำที่ยอดเยี่ยมจะสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วม การเรียนรู้ การพัฒนาและความสำเร็จของนักเรียนร่วมกันกับผู้ปกครองและชุมชน

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA)

การดำเนินงานของการบริหารสู่ความเป็นเลิศจะประสบความสำเร็จได้ต้องมีการพัฒนาหลายมิติไปพร้อมกัน โดยจะต้องดำเนินการทั้งระบบ คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการ มิใช่เป็นการการบริหารเพียงบางส่วนของโรงเรียน หรือจัดเป็นแผนการการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งในสภาพความเป็นจริงพบว่าแต่ละโรงเรียน มีความแตกต่างกันทั้งบริบทศักยภาพ ขนาดโรงเรียน รวมทั้งสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพของโรงเรียนเกิดการพัฒนาศักยภาพ สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้มีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพเป็น 3 ระดับ เพื่อให้โรงเรียนเกิดการพัฒนายอย่างเป็นขั้นตอน สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและบริบทของโรงเรียน คือ

ระดับที่ 1 การบริหารจัดการระบบคุณภาพ ระดับโรงเรียน (School Quality Award : ScQA)

ระดับที่ 2 การบริหารจัดการระบบคุณภาพ ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of the Basic Education Commission Quality Award : OBECQA)

ระดับที่ 3 การบริหารจัดการระบบคุณภาพระดับชาติ (Thailand Quality Award : TQA)

ลักษณะที่สำคัญของเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีพื้นฐานมาจาก “ค่านิยมและแนวคิดหลัก 11 ประการ” สำหรับการบูรณาการผลการดำเนินการที่สำคัญและข้อกำหนดการปฏิบัติการภายใต้กรอบที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ซึ่งจะสร้างพื้นฐานสำหรับการปฏิบัติข้อมูลป้อนกลับ และความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1. มุมมองเชิงระบบ (Systems perspective)
2. การนำโรงเรียนอย่างมีวิสัยทัศน์ (Visionary leadership)
3. ความเป็นเลิศที่มุ่งเน้นนักเรียน (Student-focused excellence)
4. การให้ความสำคัญกับบุคลากร (Valuing people)
5. การเรียนรู้ระดับโรงเรียนและความคล่องตัว (Organizational learning and agility)
6. การมุ่งเน้นความสำเร็จ (Focus on success)
7. การจัดการเพื่อนวัตกรรม (Managing for innovation)
8. การจัดการโดยใช้ข้อมูลจริง (Management by fact)
9. ความรับผิดชอบต่อสังคม (Societal responsibility)
10. จริยธรรมและความโปร่งใส (Ethics and Transparency)
11. การส่งมอบคุณค่าและผลลัพธ์ (Delivering value and results)

จากแนวคิดและค่านิยมหลัก เพื่อนำไปสู่ผลการปฏิบัติการที่เป็นเลิศขององค์กร (โรงเรียน) ถูกนำมาผนวกเป็นองค์ประกอบการบริหารจัดการระบบบริหารคุณภาพ 7 หมวด คือ

1. การนำองค์กร (Leadership) ผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ใช้ข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยีในการบริหารงาน เอาใจใส่กับครู บุคลากรทุกคนอย่างเสมอภาค สนับสนุนให้ครูบุคลากรได้รับการพัฒนาศักยภาพและริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ ให้ความสำคัญกับผู้ปกครองและดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างทั่วถึง และให้ความยุติธรรมกับทุกคน มีความรู้ มีความสามารถในการงาน วิชาการ มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ มีความเด็ดขาดในการบริหารและการตัดสินใจตามแนวทางที่ถูกต้อง มีวุฒิทางด้านบริหารการศึกษา และมีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในการบริหารงาน

2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) สถานศึกษามีโครงสร้างการบริหาร มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน มีการจัดทำแผนกลยุทธ์สถานศึกษา มีการวางแผนการปฏิบัติการทั้งระยะสั้นและระยะยาว มีการวิเคราะห์เพื่อพัฒนาแผนปฏิบัติการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง การนำแผนไปปฏิบัติ วิธีการจัดสรรทรัพยากรให้มั่นใจเพียงพอที่จะบรรลุผลสำเร็จตามแผน วิธีการปรับเปลี่ยนแผนเมื่อสถานการณ์บังคับ และวิธีการเพื่อวัดความสำเร็จ

3. การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Student and Stakeholder Focus) สถานศึกษามุ่งสนองความต้องการและความคาดหวังของลูกค้า คือนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยจัดให้มีการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน จัดการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนาการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ และแสดงออกตามความถนัด จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความสุข

4. การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (Measurement, Analysis and Knowledge Management) สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของบุคลากรภายในองค์กร มีการเรียนรู้ร่วมกันและมีการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนความรู้ที่จะทำให้คนในองค์กรเรียนรู้ปัจจัยทั้งจากภายในและภายนอกองค์กรใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือเพื่อให้บุคลากรสามารถค้นหา จัดเก็บ แลกเปลี่ยน รวมทั้งนำความรู้ไปใช้ได้ อย่างง่ายและรวดเร็วขึ้น มุ่งเน้นการใช้ความรู้ร่วมกันโดยนำความรู้ที่ชัดเจนที่มีอยู่ในองค์กรที่สามารถบันทึกไว้ได้อย่างง่ายในคอมพิวเตอร์นำมาใช้ร่วมกัน ตลอดจนการถ่ายทอดความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในตัวเขาออกมาเป็นเอกสาร และส่งเสริมการสร้างกิจกรรมการจัดการความรู้ในองค์กร

5. การมุ่งเน้นบุคลากร (Faculty and Staff Focus) การให้ความสำคัญกับบุคลากร ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาบุคลากร และกาสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้บุคลากรมีความกระตือรือร้น และเต็มใจในการปฏิบัติงานบุคลากรเพียงพอมีความเป็นมืออาชีพ ความเป็นผู้นำของผู้บริหารทุกระดับมีการวางแผนอัตรากำลังสรรหาตามความเหมาะสมและคุ้มค่า กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบตามความรู้ ความสามารถ ส่งผลให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จ

6. การปฏิบัติงาน (Operation) สถานศึกษามีหลักการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต้นสังกัด สนับสนุนด้านงบประมาณ และทรัพยากรให้ความช่วยเหลือชุมชนทั้งด้านวิชาการ มีการติดตามข่าวทางด้านการศึกษา มีการตรวจสอบการดำเนินงานในขั้นตอนต่าง ๆ ของสถานศึกษา มีการสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชน วางแผนร่วมกัน และการร่วมกันดำเนินการ ตลอดจนการร่วมกันประเมินผลการดำเนินการ การร่วมกันรับผลจากการดำเนินการ

7. ผลลัพธ์ (Performance Results) สถานศึกษามีการประกันคุณภาพการศึกษาตามนโยบายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มีการตรวจสอบและประเมินทั้งโดยภายในและภายนอก มีการปรับปรุงคุณภาพสำหรับบุคลากร และมีการปรับปรุงคุณภาพสำหรับผู้เรียนเพื่อเป็นผลผลิตของสถาบันให้มีผลป้อนกลับของผู้เรียนในการเรียน และผลการเรียนสอดคล้องกับนโยบายของต้นสังกัดตลอดจนมีกระบวนการทางเทคนิคที่อำนวยความสะดวกในการพัฒนางาน และมีการค้นคว้าวิจัยการถ่ายโอนองค์ความรู้ระหว่างบุคลากรและนักเรียน

ความเชื่อมโยงสัมพันธ์และการบูรณาการขององค์ประกอบทั้ง 7 หมวด จะเริ่มจากการนำองค์กร (หมวดที่ 1) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (หมวดที่ 2) และการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (หมวดที่ 3) ประกอบกันเป็นกลุ่มของการนำองค์กรว่าการนำองค์กรต้องมุ่งที่กลยุทธ์และนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนระดับสูงหรือฝ่ายบริหารของโรงเรียนต้องกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของโรงเรียน และเป็นผู้ดำเนินการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนเพื่อให้บรรลุตามทิศทางที่กำหนดไว้ การมุ่งเน้นบุคลากร (หมวดที่ 5) การจัดการกระบวนการ (หมวดที่ 6) และผลลัพธ์ (หมวดที่ 7) ประกอบกันเป็นกลุ่มผลลัพธ์ โดยบุคลากรและกระบวนการที่สำคัญมีบทบาททำให้การดำเนินการสำเร็จและนำไปสู่ผลการดำเนินการโดยรวมขององค์กร (โรงเรียน) ส่วนการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (หมวดที่ 4) มีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้องค์กรมีการจัดการที่มีประสิทธิภาพและมีการปรับปรุงผลการดำเนินงานโดยใช้ระบบที่ใช้ข้อมูลจริง และองค์ความรู้เป็นแรงผลักดัน การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้เป็นพื้นฐานของระบบการจัดการผลการดำเนินการโดยรวม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559)

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศ

ความเป็นมาและแนวคิดเบื้องต้นของระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศ โดยได้มีนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้กล่าวถึงแนวคิดการบริหารสู่ความเป็นเลิศไว้ ดังนี้

วิโรจน์ สารัตนะ (2548) กล่าวว่า ศาสตร์การบริหารมีวิวัฒนาการอย่างต่อเนื่องแต่ละยุคต่างก็มีจุดเน้นที่แตกต่างกันเช่นในยุคทศวรรษดั้งเดิมประมาณปี ค.ศ. 1890 ให้ความสำคัญกับความมีประสิทธิภาพในการทำงานและการควบคุมมากแต่ละยุคความสำคัญของมนุษย์ในยุคที่มีทักษะเชิงพฤติกรรมซึ่งเริ่มเมื่อประมาณปี ค.ศ. 1910 เป็นต้นมา การบริหารให้ความสำคัญกับมนุษย์มากขึ้นโดยมีความเชื่อว่าองค์กรที่มีประสิทธิภาพนั้นผู้บริหารจะต้องเข้าใจและให้ความสนใจกับการเสริมสร้างปัจจัยจูงใจที่จะมีผลต่อพฤติกรรมการทำงานของมนุษย์ในองค์กรส่วนในยุคทศวรรษเชิงปริมาณซึ่งเริ่มเมื่อประมาณปี ค.ศ. 1940 เป็นต้นมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบฐานข้อมูลมีการใช้ตัวแบบทางคณิตศาสตร์และวิธีการเชิงสถิติการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อประกอบการตัดสินใจมากขึ้น

ในปลายทศวรรษ 1970 มีการพัฒนาทฤษฎีใหม่ ๆ ที่มีความหลากหลายมากขึ้นศาสตร์ทางการบริหารได้รับอิทธิพลจากหลายสาขาสมากันในลักษณะสหวิทยาการและยังมีการนำทฤษฎีต่าง ๆ มาบูรณาการเข้าด้วยกันเพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้ได้กับองค์กรมากขึ้นในช่วงทศวรรษที่ 20 ผู้บริหารส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการจัดการในลักษณะที่เป็นสูตรสำเร็จที่สามารถประยุกต์ใช้ได้ทั่วไปปัจจุบันการบริหารองค์กรที่ได้รับการยอมรับว่ามีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับกันมากที่สุด คือ การบริหารคุณภาพแบบทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Management : TQM) แนวคิดนี้มีวิวัฒนาการมาจากการผลิตทางด้านอุตสาหกรรมที่ว่า การผลิตต้องมีคุณภาพ ซึ่งต้องมีการตรวจสอบผลผลิตต่อมามีแนวคิดในการควบคุมคุณภาพ ซึ่งเน้นที่กระบวนการผลิต โดยการตรวจหาข้อผิดพลาดในการทำงานเพื่อหาทางแก้ไขแนวคิดต่อมาเปลี่ยนเป็นการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพตามความต้องการของลูกค้าเพื่อให้มาตรฐานเป็นที่พอใจจึงเกิดระบบประกันคุณภาพขึ้นระบบนี้เน้นการป้องกันการเกิดข้อผิดพลาดแทนการกันหาข้อผิดพลาดเพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตสำหรับแนวคิดด้านคุณภาพในปัจจุบันคือ การผลิตสินค้าให้ตรงตามความต้องการของลูกค้าซึ่งต้องเกิดจากการบริหารที่มีคุณภาพทุกด้าน

Sallis (1993) กล่าวว่า การบริหารคุณภาพระดับสูง คือ การจัดการแบบมุ่งคุณภาพแบบทั่วทั้งองค์กรในระดับนี้จะต้องมีการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นแนวคิดหรือปรัชญาสำคัญของ TOM กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารในระดับสูงต้องมีความมุ่งมั่นและมีความผูกพันกับการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องด้วยความร่วมมือของพนักงานในทุก ๆ หน่วยงานและเป็นการทำงานแบบข้ามสายงานโดยผู้บริหารต้องให้การสนับสนุนทุกด้านและองค์กรต้องมีมุมมองเป็นระบบและพนักงานในองค์กรเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญที่ทำงานในระบบ ความหมายของระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศหากพิจารณาความหมายของคำว่า “ระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศ” อาจแยกออกได้เป็น 2 คำสำคัญ คือ “ระบบการบริหาร” และ “ความเป็นเลิศ” ในส่วนของคำว่า “ระบบการบริหาร” นั้นอาจพิจารณาได้เป็น 2 มิติ คือ มิติแรกเป็นการพิจารณาโดยแยกส่วนของคำว่า “ระบบ” และ “การบริหาร” ออกจากกันส่วนมิติที่ 2 เป็นการพิจารณาภาพรวมของคำว่า “ระบบการบริหาร หรือ Management System” รายละเอียดมีดังนี้

ความหมายของคำว่า “ระบบการบริหาร” The American Heritage Dictionaries (1991) ให้ความหมายของระบบไว้ในหลายลักษณะดังนี้ 1) กลุ่มขององค์ประกอบที่มีปฏิสัมพันธ์กันมีปฏิสัมพันธ์กันและเป็นไปตามกันก่อรูปเป็นองค์รวมที่ผสมผสานกันอยู่ 2) กลุ่มขององค์ประกอบที่สัมพันธ์กันตามหน้าที่ เช่น ร่างกายมนุษย์กลุ่มของอวัยวะกลุ่มของกลไกเครื่องจักรเครือข่ายของโครงสร้างและช่องทางในการสื่อสาร เป็นต้น 3) กลุ่มขององค์ประกอบหรือชิ้นส่วนที่สัมพันธ์กันอย่างมีโครงสร้าง 4) ชุดของความคิดหรือหลักการที่มีปฏิสัมพันธ์กัน 5) หน่วยงานหรือสังคมที่ก่อตั้งขึ้น 6) กลุ่มของวัตถุประสงค์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ 7) ชุดของปรากฏการณ์ที่รวมอยู่ด้วยกันเพื่อการจำแนกและวิเคราะห์ 8) สภาพหรือสถานะของปฏิสัมพันธ์ที่เป็นลำดับและกลมกลืนกัน และ 9) วิธีการหรือกระบวนการ

นอกจากนี้นักวิชาการได้ให้ความหมายของระบบไว้ในทำนองเดียวกัน เช่น

Robbins (1998) ระบบ หมายถึง ชุดหรือกลุ่มขององค์ประกอบย่อย ๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์กันเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายโดยรวมของระบบให้ความหมายในลักษณะของกลุ่มหรือส่วนประกอบหลาย ๆ ส่วนมารวมกันโดยกล่าวถึงระบบย่อย (Sub System) และระบบใหญ่ (Supra System) ซึ่งก็คือสภาพแวดล้อมของระบบนั่นเอง

Hoy and Miskel (2001) ได้นำเสนอทฤษฎีระบบสังคมในฐานะที่โรงเรียนเป็นระบบสังคมแบบหนึ่งโดยได้อธิบายถึงระบบย่อยภายในโรงเรียนว่า ประกอบด้วยระบบย่อยต่าง ๆ สรุปได้ 4 ระบบย่อย ได้แก่

1. ระบบย่อยเกี่ยวกับงานซึ่งมีจำนวนมากภายในโรงเรียนที่จะต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน

2. ระบบย่อยด้านโครงสร้างที่ทำให้องค์กรดำเนินงานเป็นระบบและมีเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง โครงสร้างจะกำหนดรูปแบบของหน้าที่บทบาทของการสื่อสารที่แสดงให้เห็นถึงทิศทางการสื่อสารและการตัดสินใจนอกจากนี้ โครงสร้างยังเป็นตัวกำหนดระบบการไหลของงานด้วย

3. ระบบย่อยด้านทรัพยากรและเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือการดำเนินงาน ซึ่งไม่ได้หมายถึง เฉพาะฮาร์ดแวร์ เช่น คอมพิวเตอร์ หนังสือ กล้อง โทรทัศน์ เท่านั้น แต่ยังรวมถึงโครงสร้างใหม่เช่น วิธีการที่เป็นระบบลำดับขั้นของกิจกรรมต่าง ๆ หรือการออกแบบวิธีการที่เป็นนวัตกรรมทั้งหลายที่ใช้ในการแก้ปัญหาเพื่อการบรรลุการดำเนินงานขององค์กร แผนการสอนของครู ตารางสอน และคู่มือการใช้หลักสูตรคือ ตัวอย่างของเทคโนโลยีในองค์กรทางการศึกษา

4. ระบบย่อยด้านคนที่มีส่วนสนับสนุนให้องค์กรบรรลุผลการปฏิบัติงานต่าง ๆ ขององค์กร

จากความหมายของระบบที่กล่าวไว้ข้างต้นวิเคราะห์ ได้ว่าต่างก็ให้ความหมายไว้ในลักษณะที่สอดคล้องกันว่าระบบมีลักษณะสำคัญ คือ เป็นชุดหรือกลุ่มขององค์ประกอบย่อยต่าง ๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์กันและองค์ประกอบย่อยเหล่านี้ ต่างก็ทำหน้าที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายโดยรวม โดยแนวคิดของนักวิชาการส่วนใหญ่ให้ความสนใจระบบในฐานะที่เป็นระบบเปิดเพราะเชื่อว่าสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญต่อระบบ เช่นเดียวกับองค์ประกอบอื่น ๆ ที่อยู่ภายในส่วนการกำหนดเป็นระบบย่อยภายในองค์กรขึ้นอยู่กับการแบ่งประเภทของงานในแต่ละองค์กร

สรุปได้ว่า “ระบบการบริหาร” หมายถึง ชุดหรือกลุ่มขององค์ประกอบย่อยต่าง ๆ มีปฏิสัมพันธ์กันตามหน้าที่หรือกระบวนการทางการบริหารที่ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน การนำ และการควบคุม โดยกระบวนการเหล่านี้ต่างก็ใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรและหากพิจารณาองค์กรในฐานะระบบองค์กรจะประกอบด้วย ระบบย่อยต่าง ๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์กันคือ ระบบย่อยเกี่ยวกับงาน (ด้านเทคนิค) และทรัพยากรระบบย่อยด้านโครงสร้าง ระบบย่อยด้านคน และระบบย่อยด้านการบริหาร โดยระบบย่อยด้านการบริหาร ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายการวางแผน

การจัดสรรทรัพยากร การจัดองค์กร การดำเนินงาน และการควบคุมสำหรับการวิจัยครั้งนี้พิจารณา “ระบบการบริหาร” ในความหมายของชุดหรือกลุ่มขององค์ประกอบย่อย ซึ่งต่างก็ทำหน้าที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรโดยองค์ประกอบทางการบริหาร ประกอบด้วย การวางแผน การจัดโครงสร้าง การนำ การจัดการด้านบุคลากร และการควบคุม

ส่วนความเป็นเลิศมีความหมายที่ยากจะอธิบายได้เนื่องจากมีความหมายได้หลายด้านและเป็นการยากที่คนส่วนใหญ่จะเห็นพ้องต้องกันเป็นกรอบมโนทัศน์ที่เป็นสากลการมองความเป็นเลิศหรือคุณภาพจะแตกต่างกันไปคือ ด้านเศรษฐศาสตร์จะมองคุณภาพในเชิงความสัมพันธ์ของปัจจัยนำเข้าและผลผลิตโดยดูว่าผลผลิตที่ได้ออกไปนั้นอยู่ในความต้องการของตลาดแรงงานมากน้อยเพียงใด คำนวณค่ากับการลงทุนการผลิตหรือไม่การมีคุณภาพต่ำ จึงหมายถึงความไม่สมดุลกันระหว่างอุปสงค์กับอุปทาน สำหรับทางด้านสังคมวิทยาจะมองว่าการศึกษาได้ตอบสนองหรือทดแทนให้กับสังคมมากน้อยเพียงใดมีผลทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นอย่างไร ทำให้ประเทศมีการพัฒนาทั้งด้านสังคมและเทคโนโลยีหรือไม่ สำหรับด้านการศึกษาจะมองคุณภาพในลักษณะของประสิทธิผลและประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอนความสามารถของบัณฑิตในการแก้ปัญหาและคิดวิเคราะห์และวิจารณ์ ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในความหมายของความเป็นเลิศสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาถึงความหมายของความเป็นเลิศ มีรายละเอียดดังนี้

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์ (2548) กล่าวถึงความเป็นเลิศว่า นอกจากทำให้ตรงตามข้อกำหนดแล้วยังต้องคำนึงถึงความพึงพอใจและทำให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าด้วยหรืออาจกล่าวได้ว่ามาตรฐานเป็นเพียงส่วนหนึ่งของคุณภาพและข้อแตกต่างที่สำคัญก็คือสินค้าหรือบริการที่ได้เกณฑ์มาตรฐานไม่จำเป็นต้องเป็นสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพแต่สินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพควรมีคุณลักษณะที่ได้มาตรฐานในระดับหนึ่งเพราะโดยทั่วไปแล้วการกำหนดมาตรฐานมักเป็นการกำหนดโดยผู้ผลิตเป็นส่วนใหญ่ความต้องการของลูกค้าสำหรับ “ความเป็นเลิศ” นั้นกล่าวได้ว่ามีคุณภาพเป็นพื้นฐานสำคัญแต่ “ความเป็นเลิศ” มีความเหนือกว่าคุณภาพเพราะเมื่อเปรียบเทียบกันแล้วจะมีความโดดเด่นกว่าเป็นระดับคุณภาพสูงสุดมีผลงานที่ยอดเยี่ยมเหนือกว่าธรรมดา ซึ่งสามารถเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นได้

ดังนั้นกล่าวได้ว่ามาตรฐาน คุณภาพและความเป็นเลิศทั้งสามคำมีความเกี่ยวข้องกันอยู่แต่ก็มีความแตกต่างกันที่การจัดลำดับกล่าวคือ “มาตรฐาน” เป็นสิ่งที่ถือเอาเป็นหลักสำหรับเทียบกำหนดหรือเป็นข้อกำหนดขั้นต่ำที่ต้องมีหรือที่ระบุไว้ส่วน “คุณภาพ” นั้น เป็นการยกระดับจากมาตรฐาน

วิฑูรย์ สิมะโชคดี (2551) มองว่าองค์กรที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศจนประสบความสำเร็จจะพิจารณาได้จากยอดขายและความสามารถในการทำกำไรหรือมีสมรรถนะสูง (High Performance) โดยมีนักวิชาการบางท่านเรียกองค์กรที่เป็นเลิศ (Excellence Organization) ว่าองค์กรสมรรถนะสูง (High Performance Organization) หรือ HPO และปัจจุบันมีหน่วยงานหลายแห่งทั้งภาคเอกชนและภาครัฐได้

ให้ความสำคัญและนำเครื่องมือการบริหารต่าง ๆ มาพัฒนาหน่วยงานเพื่อก้าวไปสู่องค์กรสมรรถนะสูงสำหรับในภาครัฐที่สำคัญ เช่น กระทรวงพลังงานและการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย

หากนำแนวคิดความเป็นเลิศข้างต้นมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาน่าจะสรุปได้ว่าความเป็นเลิศด้านการศึกษา หมายถึง การจัดการหรือบริหารการศึกษาที่ดีเยี่ยมมุ่งเน้นการเพิ่มคุณค่าอย่างต่อเนื่องให้กับนักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเน้นความสำเร็จและประสิทธิผลขององค์กรโดยใช้เกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา ประเมินศักยภาพการดำเนินงานส่วนเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษาหมายถึง รายการสำคัญที่ใช้ในการประเมินด้านศักยภาพที่ดีเยี่ยมด้านการศึกษาซึ่งก่อให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องนำไปสู่คุณภาพการศึกษา

ลักษณะของผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศ

การดำเนินงานเป็นเครื่องมือและกลไกสำคัญในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและให้เป็นไปตามกรอบนโยบายและเป้าประสงค์หลักของการจัดการศึกษาของประเทศที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศและสามารถแข่งขันในเวทีโลกการสร้างการบริหารใหม่ในผลการดำเนินงานในโรงเรียน จึงเป็นเรื่องสำคัญมิใช่เป็นเพียงการตอบสนองความต้องการจากภายนอกเพียงอย่างเดียวแต่ยังตอบสนองความต้องการของสถานศึกษาจำเป็นต้องใช้สารสนเทศและภูมิปัญญาเพื่อพัฒนาการจัดการคุณภาพอาศัยเทคนิคการผลการดำเนินงานเป็นเครื่องมือช่วยประเมินความพร้อมเปรียบเทียบการทำตามเกณฑ์มาตรฐานกระตุ้นให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและแสวงหาการปฏิบัติการที่เป็นเลิศการปฏิบัติที่เกี่ยวกับคุณภาพรวมทั้งความเห็นความเชื่อและประเพณีปฏิบัติจัดการเป็นการบริหารคุณภาพที่ต้องมีความเข้าใจและต้องมีการประเมินการเข้าใจการบริหารคุณภาพ ซึ่งเป็นการบริหารองค์การประเภทหนึ่งจะช่วยให้การจัดการคุณภาพไปปฏิบัติได้เหมาะสมมากขึ้นและบางครั้งหากผลการประเมิน พบว่า ยังมีจุดอ่อนในเรื่องใดอาจจำเป็นต้องมีการสร้างการบริหารคุณภาพขึ้นมาใหม่ควบคู่ไปกับการหาทางลดการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง

1. ความหมายของผลการดำเนินงาน

Astin (1993) ได้นิยามผลการดำเนินงานในโรงเรียน หมายถึงกิจกรรมในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านการวัดจากผู้เรียนบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ ในสถาบันอุดมศึกษาและนำข้อมูลที่ได้มาจัดกระทำให้เกิดประโยชน์ในการปรับปรุงส่วนบุคคลหรือสถาบัน

Oakland (2000) ให้ความหมายของผลการดำเนินงาน หมายถึงกระบวนการตรวจสอบการดำเนินงานกับมาตรฐาน โดยเฉพาะหรือชุดของความต้องการ โดยการตรวจสอบภายในและการทบทวน ซึ่งเรียกว่าการประเมินด้วยหน่วยงานปฐมภูมิและถ้าเป็นลูกค้าภายนอกทำการประเมินผู้ส่งมอบกับมาตรฐาน โดยเฉพาะของตนเองหรือในระดับชาติหรือในระดับนานาชาติเป็นการดำเนินการที่เรียกว่า การประเมินด้วยหน่วยงานทุติยภูมิ แต่ถ้าเป็นการประเมินด้วยองค์การอิสระที่ไม่ขึ้นอยู่กับลูกค้าหรือผู้ส่งมอบแต่เป็นที่ยอมรับจากทั้งสองฝ่ายจะเรียกว่าเป็นการประเมินด้วยหน่วยงานตติยภูมิอิสระหรือหน่วยงานประเมินผลภายนอก

Doherty (1994) ได้ให้ความหมายของผลการดำเนินงาน หมายถึงการตัดสินใจในสมรรถนะตามหลักการที่กำหนด ซึ่งมีทั้งการประเมินภายในและภายนอกการประเมินคุณภาพเป็นสาเหตุของความขัดแย้งที่มีศักยภาพเนื่องจากหลักการที่กำหนดคุณภาพสำหรับการศึกษาเป็นสิ่งยากยิ่งต่อความเห็นด้วยของบุคลากรทั้งหมด

สรุปได้ว่าผลการดำเนินงาน หมายถึง กระบวนการในการตรวจสอบและเปรียบเทียบผลการดำเนินการของบุคลากรทุก ๆ ระดับขององค์การกับเกณฑ์มาตรฐานหรือเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นอย่างต่อเนื่องเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สรุปผลรายงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบและนำผลลัพธ์ที่ได้มาปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

2. แนวคิดในผลการดำเนินงานในองค์การธุรกิจ

Oakland (2000) เสนอกรอบแนวคิดของผลการดำเนินงาน ดังนี้

1. การกำหนดแนวทางการวัดตนเองตามมาตรฐานระดับโลกและการมุ่งเน้นผลที่เกิดกับลูกค้าด้วยการอ้างอิงมาตรฐานระดับชาติหรือระดับนานาชาติเช่นการประเมินตนเองตามมาตรฐานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ

2. การใช้รูปแบบการจัดการเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศเป็นเครื่องมือการประเมินที่ให้ความสนใจกับประเด็นต่าง ๆ เช่น การให้ความสนใจกับความต้องการของลูกค้าวัตถุประสงค์ทางธุรกิจการคำนึงถึงความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการปฏิบัติงานในองค์การการประยุกต์แนวคิดการลงทุนกับการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องความสำคัญด้านบุคลากรและเวลาระยะเวลาในการพัฒนาแนวคิดใหม่ ๆ การฝึกอบรมระยะเวลาในการทำให้บุคลากรรับรู้ในผลประโยชน์การเคลื่อนไปข้างหน้าในการบริหารใหม่ที่แตกต่างจากเดิม

3. การดำเนินการที่ใกล้เคียงบรรลุเป้าหมายของการมุ่งสู่ความเป็นเลิศจะต้องกำหนดวิธีการวัดความก้าวหน้าประสิทธิภาพและทิศทางที่ถูกต้องของการดำเนินการ

4. ในการพัฒนาการดำเนินการต่อเนื่องให้ดียิ่งขึ้นตรงตามมาตรฐานหรือกรอบงานที่กำหนดโดยองค์การจำเป็นต้องมีการประเมินหรือวัดตนเองและหาสิ่งที่เรียกว่าการวิเคราะห์ความแตกต่าง (Gap Analysis) ระหว่างสิ่งที่ปฏิบัติได้และข้อกำหนด

5. ในองค์การส่วนมากความสามารถในการตัดสินใจความก้าวหน้าโดยตรงกับประเด็นที่ได้รับการยอมรับต้องการการเพิ่มคุณค่าและการให้ข่าวสารกับการดำเนินการที่เพิ่มมากขึ้น

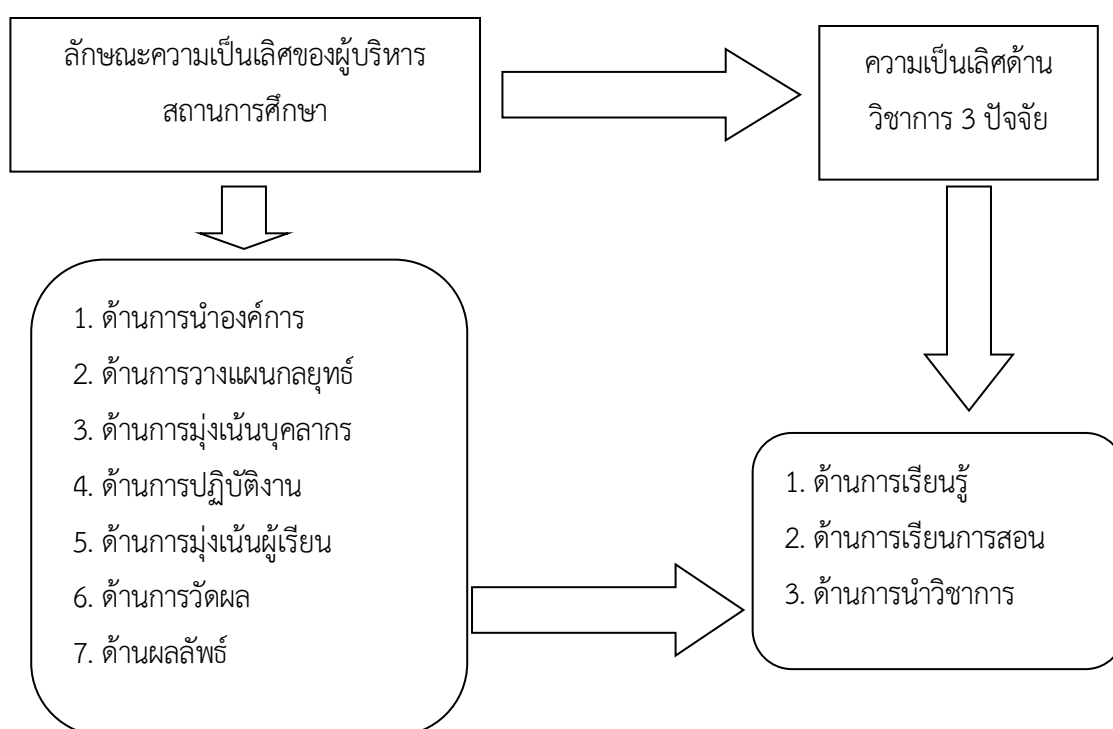
6. กระบวนการประเมินตามข้อกำหนดรางวัลคุณภาพแห่งชาติหลาย ๆ แห่งจะมีองค์ประกอบที่ใช้ในการประเมินได้แก่กระบวนการขององค์การระบบการจัดการการจัดการและผลลัพธ์ผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้องกับลูกค้าและผลลัพธ์ด้านประสิทธิภาพทางธุรกิจหลัก

7. กำหนดให้การประเมินตนเองต้องให้สารสนเทศกับองค์การในการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายความเป็นเลิศ

8. การประเมินภายนอกใช้ในกระบวนการของการปฏิบัติการเพื่อรางวัลคุณภาพขึ้นอยู่กับกระบวนการประเมินตนเองที่ดำเนินการและเป็นส่วนที่มาก่อนการปรับปรุงคุณภาพ

องค์ความรู้ใหม่

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับความเป็นเลิศทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนำมาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่ เรื่อง ผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารการศึกษา ได้ตามแผนภาพดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากบทความ

คำอธิบายองค์ความรู้

ลักษณะความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา ต้องประกอบด้วย ด้านการนำสถานศึกษา มีความสามารถในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ให้ความสำคัญกับบุคลากรทางการศึกษาอย่างเสมอภาค ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ มุ่งเน้นไปที่ผู้เรียน ทำการวัดและประเมินผลงาน เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมาย มาตรฐานการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการเป็นเลิศของสถานศึกษาทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ ด้านการเรียนการสอน และด้านการนำในด้านวิชาการ

สรุป

ความเป็นเลิศมีความเกี่ยวข้องกับคำว่าคุณภาพ ความเป็นเลิศในการบริหารงานการศึกษาถือว่าเป็นสิ่งบ่งชี้ความสำเร็จสำหรับความเป็นเลิศของสถานการศึกษา ซึ่งอธิบายได้ด้วยแนวคิดทฤษฎี ความเป็นเลิศในองค์กรทางการศึกษาจะเกี่ยวข้องกับความเป็นเลิศทางวิชาการ การจัดการเรียนการสอนเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา มีความเป็นเลิศ ได้แก่ ความเป็นเลิศในด้านการเรียนรู้ (Excellence in learning) ความเป็นเลิศในการเรียนการสอน (Excellence in teaching) และความเป็นเลิศในการนำ (Excellence in Leader) ส่วนการเป็นเลิศทางการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐานด้านวิชาการของโรงเรียน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา มีคนรับผิดชอบในการเรียนการสอน

เอกสารอ้างอิง

- จิระ พระสุพรรณ. (2555). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาจารย์โรงเรียนขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ*. วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- เจริญพร อาจารย์. (2558). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2548). *องค์การแห่งความรู้ : จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พริ้มเพรา วราพันธุ์พิพิธ. (2556). *ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิฑูรย์ สิมะโชติ. (2551). *TQM คู่มือพัฒนางานสู่ความเป็นเลิศ*. กรุงเทพมหานคร: เนชั่นบุ๊คส์.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2548). *โรงเรียน : การบริหารสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ศุภลักษณ์ เศษะพานิช. (2550). *การพัฒนาระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือการประเมินสมรรถนะครู*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2551). *เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติเพื่อองค์กรที่เป็นเลิศ*. กรุงเทพมหานคร: อินโนกราฟฟิค.
- สมาน อัสวภูมิ (2560). *ความเป็นเลิศและการจัดการความเป็นเลิศ*. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*. 16 (1), 1-5.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). *เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน-OBECQA*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.
- สุนิสา วิทยานุกรณ์. (2552). *การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชชีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Astin. A. W. (1993). *Assessment for Excellence : The Philosophy and Practice of Assessment and Evaluation in Higher Education*. Phoenix. AZ : Oryx Press.
- Doherty. G. D. (1994). *Developing Quality Systems in Education*. New York: Routledge,
- Hoy. W.K. and Miskel. C. G. (2001). *Educational Administration Theory. Research and Practice*. 6th ed. Singapore: McGraw-Hill,
- NSW Government (Producer). (2017). School Excellence Framework. *Online*. Retrieved from https://education.nsw.gov.au/content/dam/main-education/teaching-andlearning/school-excellence-and-accountability/media/documents/SEF_Document_Version_2_2017_AA.pdf
- Oakland. J. (2000). *Total Quality Management : Text With Cases*. 2nd ed.. Oxford. United Kingdom: Butterworth Heinemann,
- Robbins. Stephen P. (1998). *Organization Behavior*. 8th ed. Englewood Cliffs. NJ: Prentice-Hall,
- Sallis. E. (1993). *Total Quality Management in Education*. London: KoganPage,
- The American Heritage Dictionaries. (1991). (Ed.) *System. In The American Heritage Dictionary of the English Language*. 3rd ed.. Boston: Houghton Mifflin,
- Yong Zhao. (2009, May). Comments on the Common Core Standards Initiative. *AASA Journal of Scholarship and Practice*. 6 (3), 46-54.

การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
**Organizing Teaching and Learning According to the Curriculum of Social
Studies, Religion and Culture**

คิสุตา ศรีมารี
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
Sisada Srimaree
Suan Dusit University, Thailand
E-mail1: sisudasrimaree@hotmail.com

Received: September 22, 2023; Revised: October 28, 2023; Accepted: October 29, 2023

บทคัดย่อ

ความเป็นมาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดรวบยอด มี 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ขั้นสังเกต / รับรู้ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสังเกตและรับรู้ข้อมูลที่หลากหลาย 2) ขั้นจำแนกความแตกต่าง เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนกำหนด 3) ขั้นหาลักษณะร่วม เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสังเคราะห์ 4) ขั้นระบุมุมความคิดรวบยอด เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสรุปความคิด รวบยอดด้วยตนเอง และ 5) ขั้นทดสอบและนำไปใช้ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนนำความคิด รวบยอดที่ได้จากขั้นที่ 4 ไปปฏิบัติหรือนำไปใช้ เพื่อให้ผู้เรียน **Generalize** ความคิดรวบยอดที่เรียนออกไปอย่างกว้างขวาง ส่วนสาระสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน ประกอบด้วย 1) ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรม ของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ 2) หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระบบการเมืองการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 3) เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด 4) ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน และ 5) ภูมิศาสตร์ ลักษณะกายภาพของโลก แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

องค์ความรู้ การจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ขั้นสังเกต / รับรู้ 2) ขั้นจำแนกความแตกต่าง 3) ขั้นหาลักษณะร่วม 4) ขั้นระบุความคิดรวบยอด และ 5) ขั้นทดสอบและนำไปใช้สาระสำคัญ ใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ประกอบด้วย 1) ศาสนา 2) หน้าที่พลเมือง 3) เศรษฐศาสตร์ 4) ประวัติศาสตร์ และ 5) ภูมิศาสตร์

โดยสรุป การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดรวบยอด มี 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ขั้นสังเกต / รับรู้ 2) ขั้นจำแนกความแตกต่าง 3) ขั้นหาลักษณะร่วม 4) ขั้นระบุความคิดรวบยอด และ 5) ขั้นทดสอบและนำไปใช้ เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนนำความคิด รวบยอดที่ได้จากขั้นที่ 4 ไปปฏิบัติหรือนำไปใช้ เพื่อให้ผู้เรียน **Generalize** ความคิดรวบยอดที่เรียนออกไปอย่างกว้างขวาง ส่วนสาระสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน ประกอบด้วย 1) ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม 2) หน้าที่พลเมือง 3) เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ 4) ประวัติศาสตร์ และ 5) ภูมิศาสตร์ ลักษณะกายภาพของโลก แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอน; กลุ่มสาระการเรียนรู้; สังคมศึกษา

Abstract

Background of the Basic Education Core Curriculum Aiming at developing every student which is the strength of the nation to be a human being who is balanced in terms of body, knowledge, morality, and awareness of being a Thai citizen and a citizen of the world.

Organizing learning to enhance concepts has 5 steps, consisting of 1) Observe / Perceive, which involves organizing learning activities that allow students to observe and perceive a variety of information. 2) Classify differences. It is a learning activity that the students determine. 3) Step to find common characteristics. It is a learning activity that allows students to synthesize. 4) Stage of identifying concepts. It is a learning activity for students to summarize their ideas. Collected manually and 5) Test and use steps. It is a learning activity that allows students to use their ideas. Collect the results from step 4 to practice or use. To enable students to generalize the concepts learned widely. important part Social studies, religion and culture learning group on living together in society that are connected, consisting of 1) religion, morality, ethics, basic concepts about religion, morality, ethics, principles of Buddhism or the religion one respects 2) civic duties, culture, and living in society Political and administrative system, democratic system with the King as Head of State. 3) Economics, production, distribution, and consumption of goods and services. Management of limited resources 4) History Historical times and eras historical method The development of humanity from the past to the present and 5) geography, physical characteristics of the world. Resources and the climate of Thailand and different regions of the world, using maps and geographic tools The interrelationship of things in natural systems. Human relations with the natural environment and things created by humans Presentation of geospatial data Environmental conservation for sustainable development

Knowledge management consists of 5 steps: 1) observation/perception step, 2) differentiation step, 3) finding common characteristics step, 4) concept identification step, and 5) testing and applying the main points. Use with social studies, religion, and culture learning groups. Be responsible and have appropriate knowledge, skills, morals, and values. The various subjects were defined as 1) religion, 2) civic duties, 3) economics, 4) history, and 5) geography.

In summary, organizing learning to enhance concepts has 5 steps, consisting of 1) observing/perceiving, 2) classifying differences, 3) finding common characteristics, 4) identifying concepts, and 5) steps. Test and apply It is a learning activity that allows students to use their ideas. Collect the results from step 4 to practice or use. To enable students to generalize the concepts learned widely. important part Social studies, religion and culture learning group on living together in society that are interconnected, consisting of 1) religion, morality, ethics, 2) civic duty, 3) economics, production, distribution, and consumption of goods and services, 4) history, and 5) geography, physical characteristics of the world. Resources and the climate of Thailand

Keywords: Teaching and Learning Management; Learning Subject Groups; Social Studies

บทนำ

การเรียนรู้ที่จะประสบความสำเร็จที่ดีและมีผลการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ต้องใช้หรือหนทางสู่ความสำเร็จ หรือ คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ คุณเครื่องสำเร็จสมประสงค์ คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย มี 4 ประการ คือ 1) ความต้องการที่จะทำใ้ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และปรารถนา จะทำให้ ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระไม่ทอดทิ้ง ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิดเอาใจจดใ้ใจไม่ปล่อย ใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป หมั่นใช้ปัญญา พิจารณาใคร่ครวญตรวจหา เหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัตถุประสงค์ คัดค้นวิธีแก้ไข ปรับปรุง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรมมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการเรียนต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวนักเรียนจำเป็นต้องมีการดำเนินชีวิตประจำวันที่สามารถพัฒนาตนเองได้ทั้งความรู้และคุณธรรม จริยธรรม ให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้นทั้งทางกาย วาจา และใจ ซึ่งลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับหลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะ ความพอใจ มีใจรัก วิริยะ ความขยันหมั่นเพียร จิตตะ ความเอาใจใส่ และวิมังสา ความใคร่ครวญ ใช้สติปัญญาในการคิด ด้วยเหตุผลดังกล่าว การใช้หลักอิทธิบาท 4 จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะปลูกฝังและพัฒนาให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนในการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตย

ดังนั้น บทความวิชาการเรื่องนี้การจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบงนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชั้นมัธยมศึกษา จึงมีความสำคัญและจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อนักเรียน พร้อมทั้งเป็นแนวทางที่ดีต่อการพัฒนาบุคคลให้มีประสิทธิภาพ ผู้เขียนมีความคาดหวังว่าการนำเสนอบทความวิชาการครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่นักเรียน และสถาบันการศึกษาต่อไป

ความหมายของการเรียนรู้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) ระบุว่า การเรียนการสอน หมายถึง การทำตามแบบ การทำตามบท โดยปริยาย หมายความว่า การทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทของพ่อแม่ บทบาทของครู ทิศนา ขแมมณี (2547) สรุปไว้ว่า ทฤษฎีการสอน (Teaching/Instructional Principle) ข้อความรู้ที่ พรรณนา / อธิบาย / ทำนาย ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทางการสอน ที่ได้รับการพิสูจน์ ทดสอบ และการ ยอมรับว่าเชื่อถือได้ ซึ่งนักจิตวิทยา หรือนักการศึกษาอาจพัฒนาหรือแปลงมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ทฤษฎีการสอน หนึ่ง ๆ มักประกอบไปด้วยหลักการสอนย่อย ๆ หลายหลักการ ธนศักดิ์ อัสวจุฬามณี (2552) การเรียนรู้ (Learning) ตามความหมายทางจิตวิทยา หมายถึง การ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลอย่างค่อนข้างถาวร อันเป็นผลมาจากการฝึกฝนหรือการมีประสบการณ์ พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงที่ไม่จัดว่าเกิดจากการเรียนรู้ ได้แก่ พฤติกรรมที่เป็นการ เปลี่ยนแปลงชั่วคราว และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เนื่องมาจากภาวะ ประดินันท์ อุปรมย์ (2540) การเรียนรู้ (Learning) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือ ศักยภาพที่แสดงออกทางพฤติกรรมที่เกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล คิมเบล (Kimble) ลักษณะ สรวิวัฒน์ (2557) การเรียนรู้ (Learning) เป็นการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างถาวรในพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากการฝึกที่ได้รับการเสริมแรง ฮิลการ์ด และบาวเวอ (Hilgard and Bower) การเรียนรู้ (Learning) เป็นกระบวนการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อันเป็นผลมาจากประสบการณ์และการฝึก ทั้งนี้ไม่รวมถึงการเปลี่ยนแปลง ของพฤติกรรมที่เกิดจากการตอบสนองตามสัญชาตญาณ ฤทธิ์ของยา หรือสารเคมี หรือปฏิกิริยา สะท้อนตามธรรมชาติของมนุษย์ มอร์เรียม (Merriam) การเรียนรู้ คือ กระบวนการเพิ่มพูนและปรุงแต่งระบบความรู้ ทักษะ นิสัย หรือการแสดงออกต่าง ๆ อันมีผลมาจาก สิ่งกระตุ้นอินทรีย์โดยผ่านประสบการณ์ การปฏิบัติหรือการฝึกฝน บลูม (Bloom) การเรียนรู้ หมายถึง การพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ 3 ด้าน ได้แก่ ด้าน พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นความสามารถทางสมองครอบคลุมพฤติกรรม ประเภทความจำความ เข้าใจการนำไปใช้ การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และ ประเมินผลด้านเจตพิสัย (Affective Domain) เป็นการเปลี่ยนแปลงความรู้สึก ครอบคลุมพฤติกรรมประเภทความรู้สึก ความสนใจทัศนคติ การประเมิน ค่าและค่านิยม และด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) เป็นความสามารถด้านปฏิบัติการครอบคลุม พฤติกรรมประเภทการเคลื่อนไหว การกระทำการปฏิบัติงานการมี ทักษะ และความชำนาญประสบการณ์ทางอ้อม คือ ประสบการณ์ต่อผู้เรียน มิได้พบหรือสัมผัสด้วยตนเอง

โดยตรง แต่อาจได้รับ ประสบการณ์ทางอ้อมจากการอบรมสั่งสอนหรือการบอกเล่า การอ่านหนังสือต่าง ๆ และการรับรู้จาก สื่อมวลชนต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ คือ การพัฒนาการเรียนของผู้เรียนให้ดีขึ้น และมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม โดยใช้การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีทัศนคติ มีความจำที่ดีขึ้น ตลอดจนพฤติกรรม การกระทำที่ดีขึ้น สามารถนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญของผู้สอนต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝัง เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน ซึ่งเริ่มจากการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร เอกสารที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ผู้เรียน นำมาวางแผนออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ การจัดหาหรือเลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล แล้วดำเนินการจัดการ เรียนรู้และจัดการชั้นเรียน ให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังต่อไปนี้ มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักที่ว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนา ตนเองได้ และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็ม ตามศักยภาพ และมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อ ป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดได้ คิดเป็น ทำเป็น รัก การอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้ง ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการ จัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและ แหล่งวิทยาการประเภท ต่าง ๆ

6. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับ บิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายดังกล่าว หน้าที่หลักของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ หลักการจัดการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กระบวนการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ตามมาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดประโยชน์หลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดรวบยอด มี 5 ขั้นตอน ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ไปตามขั้นตอนดังนี้

1) **ขั้นสังเกต / รับรู้** เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสังเกตและรับรู้ข้อมูลที่หลากหลาย ซึ่งเป็นความหลากหลายที่เมื่อมีการจัดกลุ่มหรือลักษณะร่วมแล้ว จะทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอด เช่น การให้ผู้เรียนสังเกตดอกไม้หลาย ๆ ชนิด เป็นต้น

2) **ขั้นจำแนกความแตกต่าง** เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนกำหนด หลักเกณฑ์บางอย่างเพื่อการจำแนกความแตกต่างเกี่ยวกับข้อมูลนั้น ด้วยตนเอง ซึ่งกฎเกณฑ์ดังกล่าวจะนำไปสู่การเกิดความคิดรวบยอด เช่น การให้ผู้เรียนกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความแตกต่างของลักษณะ ดอกไม้แต่ละชนิด เป็นต้น

3) **ขั้นหาลักษณะร่วม** เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสังเคราะห์ ลักษณะร่วมหรือองค์ประกอบร่วมกันของข้อมูลที่ได้จำแนกไว้แล้ว ในขั้นที่ 2 ซึ่งเป็นคุณสมบัติของความคิดรวบยอด คือ การมีลักษณะร่วม ที่สามารถสรุปอ้างอิง (Generalization) ได้ เช่น การให้ผู้เรียน สังเคราะห์ลักษณะร่วมของดอกไม้กลุ่มต่าง ๆ ที่จำแนกไว้ ว่าดอกไม้ กลุ่มต่าง ๆ มีลักษณะร่วมอะไร เป็นต้น คำตอบที่ได้จะเป็นความคิดรวบยอดของดอกไม้

4) **ขั้นระบุความคิดรวบยอด** เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสรุปความคิด รวบยอด ด้วยตนเอง ผู้สอนมีบทบาทให้คำชี้แนะให้กับผู้เรียนคิดจนได้ คำตอบที่ถูกต้อง เช่น ให้ผู้เรียนคิดว่าความคิดรวบยอดของดอกไม้คือ อะไร เป็นต้น ลักษณะร่วมของดอกไม้ ไม่ว่าจะเป็นดอกไม้ประเภทใดก็ตาม สิ่งนั้นคือความคิดรวบยอดของดอกไม้ (คำตอบคือ กลีบดอก เกสร และก้านดอก)

5) **ขั้นตอนทดสอบและนำไปใช้** เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนนำความคิด รวบรวมที่ได้จากขั้นที่ 4 ไปปฏิบัติหรือนำไปใช้ เพื่อให้ผู้เรียน **Generalize** ความคิดรวบยอดที่เรียนออกไปอย่างกว้างขวาง เช่น การให้ผู้เรียนออกไปสำรวจดอกไม้บนนอกชั้นเรียน และวาดรูปดอกไม้ที่สังเกตเห็น และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในชั้นเรียน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด 5 ขั้น ดังที่กล่าวมา สามารถใช้ในการจัดการเรียนรู้ในความคิดรวบยอดต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง และผู้สอนควรมีการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนให้ตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน (วิชัย วงศ์ใหญ่, 2562)

ในการจัดการเรียนรู้สมัยใหม่ ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถหลายอย่างในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ดังนี้

หลักการรู้จักผู้เรียน ถือเป็นสิ่งแรกที่คุณครูต้องสามารถวิเคราะห์ศักยภาพผู้เรียนได้ว่าเป็นอย่างไร มีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้อย่างไร มากน้อยเพียงใด ปกติสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มสติปัญญาค่อนข้างอ่อน/เรียนรู้ช้า กลุ่มนี้สามารถเรียนรู้ได้เมื่อได้รับการช่วยเหลือหรือสอนจากครูอย่างค่อยเป็นค่อยไปจึงจะเรียนรู้สำเร็จเป้าหมายการเรียนรู้เพียงช่วยเหลือตนเองได้โดยไม่ต้องเป็นภาระแก่ผู้อื่นในการดำรงชีวิต

2) กลุ่มสติปัญญปานกลาง กลุ่มนี้มีความสามารถในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง แต่ต้องได้รับคำชี้แนะ รูปแบบ วิธีการ จากครูผู้สอนภายใต้การให้กำลังใจการเรียนรู้จึงจะประสบผลสำเร็จ ความต้องการเรียนรู้เพื่อ ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและเอื้อแก่ผู้อื่นรอบข้างได้

3) กลุ่มสติปัญญาสูง กลุ่มนี้เป็นความหวังของสังคมประเทศชาติในการช่วยให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพในอนาคต กลุ่มนี้มีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยต่อยอดจากการเรียนรู้จากครูแต่ต้องการความเป็นอิสระในการเรียนรู้ การใช้ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ จินตนาการ ฉะนั้นจึงต้องการโอกาสและการให้ความสะดวกในการเรียนรู้อย่างหลากหลายรูปแบบไม่มีขีดจำกัด กลุ่มนี้มีเป้าหมายการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดประโยชน์กับตนเองแล้วยังเพื่อผู้อื่นประเทศชาติตลอดจนสิ่งแวดล้อม ใช้องค์ความรู้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เป็นความหวังของทุกสังคม

หลักการวางแผนและเตรียมจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความสามารถในการวางแผนการจัดการเรียนรู้และวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนแต่ละศักยภาพ ทั้งนี้กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องต่อการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มผู้เรียน เป็นปัจจัยสำคัญต่อการเลือกวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วย

หลักการใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ การจะจัดการเรียนรู้อย่างไรกับกลุ่มผู้เรียนใด ครูผู้สอนต้องมีพื้นฐานความรู้ทางด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ จิตวิทยาพัฒนาการ ทฤษฎีสมอง จิตวิทยาแนะแนวและการให้คำปรึกษา เพื่อประกอบการตัดสินใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม (วิทยา พัฒนเมธาดา, (2564)

หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การที่ครูผู้สอนจะเลือกรูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รูปแบบใด ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลว่ามีวัตถุประสงค์อย่างไร เช่น

- 1) ต้องการวัดองค์ความรู้และทักษะปฏิบัติเบื้องต้นว่ามีเท่าใด ควรใช้รูปแบบการวัด (Test)
- 2) ต้องการรู้ว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้น้อยแค่ไหนจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใช้การประเมิน(Assessment) เทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด
- 3) ต้องการทราบว่าผู้เรียนได้พัฒนาองค์ความรู้ใหม่ด้วยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จนเกิดประโยชน์ด้วยการประเมินแบบมีส่วนร่วมจากการยอมรับ ชื่นชมและให้รางวัล

กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง และกระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนพัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามวิธีการจัดการเรียนรู้ได้ 3 รูปแบบดังนี้ 1) การถ่ายทอดความรู้ (Transmission Approach) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ใช้กันมานานเป้าหมายเพื่อสืบทอดความรู้ อารยธรรม วัฒนธรรมประเพณี ทักษะฝีมือเพื่อให้คงอยู่ต่อไป ประกอบกับต้องการกำลังคนในระบบอุตสาหกรรมจึงเน้นความเก่ง คนเก่ง การถ่ายทอดใช้รูปแบบวิธีสอน (Teaching) การฝึกฝน (train) การกล่อมเกล่าให้เกิดศรัทธาและเชื่อฟัง(Tame) ครูจะเป็นศูนย์กลางการจัดการเรียนรู้ (Teacher Centered Development) สำนักไหน โรงเรียนไหน หรือครูคนไหนเก่ง นักเรียนจะหลั่งไหลไปเรียน เกิดการแข่งขันการเข้าเรียนในโรงเรียนดัง เป็นค่านิยมของสังคมมานาน 2) การสร้างองค์ความรู้ (Transformational Approach) หรือ (Constructionist) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่คาดหวังว่าจะยกระดับศักยภาพของประชาชนให้พึ่งพาตนเองได้หลังจากที่พึ่งพาผู้อื่นโดยเฉพาะเจ้าของกิจการ รัฐบาล ฯลฯ มานานจนเกิดปัญหาความ

เหลื่อมล้ำและความยากจน การว่างงาน เกิดปัญหาสุขภาพ ฯลฯ โดยพยายามจะให้ผู้เรียนลดการเรียนรู้ที่ต้องพึ่งพาครู โรงเรียน หรือสถาบันไปสู่การพึ่งพาตนเองในการแสวงหาความรู้ โดยเน้นการเรียนรู้ผ่าน สื่อ (Media) นวัตกรรม(Innovation) และเทคโนโลยี (Technology) การเรียนรู้จะเน้นการเรียนรู้ด้วยตัวผู้เรียนเอง ภายใต้การอำนวยความสะดวกของครูผ่านสื่อและนวัตกรรมแต่อำนาจการจัดการยังเป็นอำนาจของครูแต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทและส่วนร่วมมากขึ้น และ3) การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่สู่ปัญญาภิวัฒน์ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่หลากหลาย (Transactional Approach) ผลการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์และวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างยิ่งและรวดเร็ว ศักยภาพของประชาชนต้องได้รับการพัฒนาทักษะและวิถีการดำเนินชีวิตใหม่ ในสังคมแห่งชีวคุณธรรม (Bio-Ethic) การศึกษาถึงเวลาต้องปรับเปลี่ยน มุมมอง วิธีคิด รูปแบบการให้การศึกษาแนวใหม่ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนสู่ขีดจำกัดของแต่ละบุคคล โดยเฉพาะผู้เรียนที่มีศักยภาพสูงเพื่อเป็นที่พึงของสังคมให้มีโอกาสเรียนรู้เต็มศักยภาพ โดยรูปแบบที่พัฒนาเน้นการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสู่สังคม 4.0 (วิทยา พัฒนเมธาดา, 2564)

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศเมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2551 เริ่มใช้ในโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตร และโรงเรียนที่มีความพร้อม ในปีการศึกษา 2552 และเริ่มใช้ในโรงเรียนทั่วไปในปีการศึกษา 2553 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ได้ดำเนินการติดตามผลการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่องในหลายรูปแบบ ทั้งการประชุมรับฟังความคิดเห็นการนิเทศติดตามผล การใช้หลักสูตรของโรงเรียนการรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา รายงานผลการวิจัยของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ผลจากการศึกษาพบว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีข้อดีในหลายประการ เช่น กำหนดเป้าหมายการพัฒนาไว้ชัดเจนมีความยืดหยุ่นเพียงพอให้สถานศึกษาบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาได้สำหรับปัญหาที่พบส่วนใหญ่เกิดจากการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สู่การปฏิบัติในสถานศึกษาและในห้องเรียน นอกจากนี้การศึกษาข้อมูลทิศทางและกรอบยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 2(พ.ศ.2560 - 2564) ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศและสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้น โดยจัดทำบนพื้นฐานของกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ซึ่งเป็นแผนหลักของการพัฒนาประเทศและเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579 รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไปสู่ประเทศไทย 4.0 ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้

เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาในระยะ 20 ปีต่อจากนี้ ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง (2) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน (4) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม (5) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและ (6) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐเพื่อบูรณาการสู่วิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ “ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประเด็นที่สำคัญเพื่อแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างแท้จริงตามยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน คือ การเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัยมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัยเพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพการพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของคนในแต่ละช่วงวัยตามความเหมาะสมการเตรียมความพร้อมของกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคตตลอดจนการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศดังนั้น การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมคนให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดเป็นนโยบายสำคัญและเร่งด่วนให้มีการปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมรวมทั้งสาระเทคโนโลยี โดยมอบหมายให้สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ดำเนินการปรับปรุงกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และสาระเทคโนโลยี และมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการปรับปรุงสาระภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การปรับปรุงหลักสูตรครั้งนี้ยังคงหลักการและโครงสร้างเดิมของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คือ ประกอบด้วย 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยีและภาษาต่างประเทศ แต่มุ่งเน้นการปรับปรุงเนื้อหาให้มีความทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ คำนึงถึงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นสำคัญ เตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ พร้อมทั้งจะประกอบอาชีพ เมื่อจบการศึกษา หรือสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สามารถแข่งขันและอยู่ร่วมกับประชาคมโลกได้ กรอบในการปรับปรุง คือ ให้มีองค์ความรู้ที่เป็นสากลเทียบเท่านานาชาติ ปรับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดให้มีความชัดเจน ลดความซ้ำซ้อน สอดคล้องและเชื่อมโยงกันภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตลอดจนเชื่อมโยงองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี

เข้าด้วยกัน จัดเรียงลำดับความยากง่ายของเนื้อหาในแต่ละระดับชั้นตามพัฒนาการแต่ละช่วงวัยให้มีความเชื่อมโยงความรู้และกระบวนการเรียนรู้ โดยให้เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความคิด
สาระสำคัญของการปรับปรุงหลักสูตร มีดังนี้

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

1.1 จัดกลุ่มความรู้ใหม่และนำทักษะกระบวนการไปบูรณาการกับตัวชี้วัดเน้นให้ผู้เรียนเกิด
การคิดวิเคราะห์คิดแก้ปัญหาและมีทักษะในศตวรรษที่ 21

1.2 กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดสำหรับผู้เรียนทุกคนที่เป็นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับ
ชีวิตประจำวันและเป็นพื้นฐานสำคัญในการศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น

1.3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 กำหนดตัวชี้วัดเป็นขั้นปีเพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษา
จัดตามลำดับการเรียนรู้อย่างไรก็ตามสถานศึกษาสามารถพิจารณาปรับเปลี่ยนไหลระหว่างขั้นปีได้ตามความ
เหมาะสม

2. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ได้เพิ่มสาระเทคโนโลยีซึ่งประกอบด้วยการออกแบบและ
เทคโนโลยีและวิทยาการคำนวณทั้งนี้ เพื่อเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้บูรณาการสาระทางคณิตศาสตร์
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับกระบวนการเชิงวิศวกรรมตามแนวคิดสะเต็มศึกษา

3. สาระภูมิศาสตร์ซึ่งเป็นสาระหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้
ปรับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดให้มีความชัดเจนสอดคล้องกับพัฒนาการตามช่วงวัยมีองค์ความรู้ที่เป็น
สากลเพิ่มความสามารถทักษะและกระบวนการทางภูมิศาสตร์ที่ชัดเจนขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) ได้กล่าวถึงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดทำขึ้นสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการ
จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและ
แสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ช่วยทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุก
เห็นผลคาดหวังที่ต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ชัดเจนตลอดแนวซึ่งจะสามารถช่วยให้หน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่นและสถานศึกษา ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมั่นใจ ทำให้การจัดทำหลักสูตรใน
ระดับสถานศึกษามีคุณภาพและมีความเป็นเอกภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้เกิดความชัดเจนเรื่องการวัดและ
ประเมินผลการเรียนรู้และช่วยแก้ปัญหาการเทียบโอนระหว่างสถานศึกษา ดังนั้นในการพัฒนาหลักสูตรในทุก
ระดับ ตั้งแต่ระดับชาติจนกระทั่งถึงสถานศึกษาจะต้องสะท้อนคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่
กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเป็นกรอบทิศทางในการจัดการศึกษาทุกระดับ
และครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบโดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องในการวางแผนดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

วิสัยทัศน์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา ต่อการประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ

ความสำคัญการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นวิชาที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยเรื่องราวเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต รวมถึงศาสนา ศิลปกรรม และจริยธรรม วิชาสังคมศึกษาจึงช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร และเข้าใจถึงการพัฒนา การเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ตามกาลเวลาตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจใน ตนเองและเข้าใจผู้อื่น ยอมรับในความแตกต่าง มีคุณธรรม มีความอดทน อดกลั้น สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต มีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก อันเป็นเป้าหมายที่แท้จริงของการเรียนวิชาสังคมศึกษา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสำคัญอย่างไร ความสำเร็จของการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คือ การที่ผู้เรียนเข้าใจ และนำมาใช้ในการ ดำเนินชีวิต ประจำวันได้ ให้เป็นชีวิตที่ดีงามและช่วยสร้างสรรค์สังคม ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนสังคมจึง เชื่อมโยงให้เด็กเรียนรู้การใช้ชีวิตที่ถูกต้อง อยู่อย่างมีความสุข โดยเรียนผ่านสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในห้องหรือในโรงเรียน หรือวิเคราะห์จากตัวอย่างสถานการณ์ที่เป็นจริงในสังคม เพื่อให้เด็กฝึกคิดวิเคราะห์ รู้ทันการเปลี่ยนแปลง รู้จักตัวเอง สามารถจัดการชีวิตของตนเอง และมีวิถีชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สาระสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กันและมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

1) ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรม ของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

2) หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระบบการเมืองการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดีความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ plugged ค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ การดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

3) เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4) ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

5) ภูมิศาสตร์ ลักษณะกายภาพของโลก แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ได้แก่ มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่าง สันติสุข มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจ และปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส.3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ มาตรฐาน ส.3.2 เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจ ต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็น ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

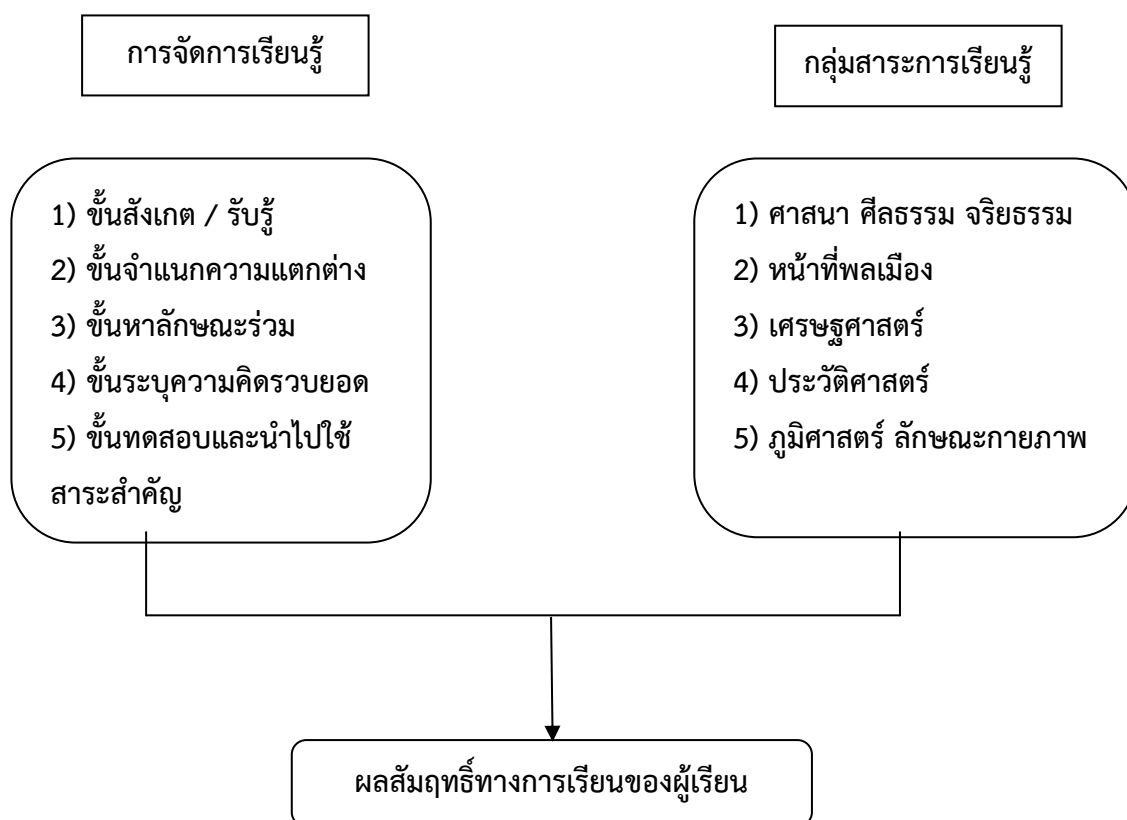
สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุค สมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทาง ประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการ เปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถ วิเคราะห์ ผลกระทบที่เกิดขึ้น มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรง ความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และ ความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิด การสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนา ที่ยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับภาวะผู้นำและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องกลยุทธ์ นำมาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่บทความวิชาการ เรื่อง การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ได้ตามแผนภาพดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากบทความวิชาการ

คำอธิบายองค์ความรู้

การจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ขั้นสังเกต / รับรู้ ขั้นจำแนกความแตกต่าง ขั้นหาลักษณะร่วม ขั้นระบุมุมความคิดรวบยอด และ 5) ขั้นทดสอบและนำไปใช้สาระสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กันและมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ประกอบด้วย 1) ศาสนา 2) หน้าที่พลเมือง 3) เศรษฐศาสตร์ 4) ประวัติศาสตร์ และ 5) ภูมิศาสตร์ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

สรุป

การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดรวบยอด มี 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ขั้นสังเกต / รับรู้ 2) ขั้นจำแนกความแตกต่าง 3) ขั้นหาลักษณะร่วม 4) ขั้นระบุมุมความคิดรวบยอด และ 5) ขั้นทดสอบและนำไปใช้สาระสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันและมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ประกอบด้วย 1) ศาสนา 2) หน้าที่พลเมือง 3) เศรษฐศาสตร์ 4) ประวัติศาสตร์ และ 5) ภูมิศาสตร์

เอกสารอ้างอิง .

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- ทิตนา แคมมณี. (2547). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนศักดิ์ อัครจุฬามณี. (2552). *จิตวิทยาการเรียนรู้ Psychology of Learning*. กรุงเทพมหานคร: เอสอาร์พรินต์.
- ประดินันท์ อุปรมย์. (2540). *ชุดวิชาพื้นฐานการศึกษา มนุษย์กับการเรียนรู้*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). นนทบุรี: ชวนพิมพ์.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. เล่ม 111 ตอนที่ 74 ก. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา.
- ลักขณา สรวิวัฒน์ (2557). *จิตวิทยาสำหรับครู*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- วิชัย วงศ์ใหญ่, (2562). *การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดรวบยอด*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.
- วิทยา พัฒนเมธาดา. (2564). *การจัดการเรียนรู้ (Learning Management)*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2564.แหล่งที่มา: <https://www.kansuksa.com/8/>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

ภาคผนวก

Appendix

คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ Advice for Article Writers

1. ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

1.1 บทความพิเศษ (Special Article) บทความทางวิชาการพิเศษ ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการอย่าง ชุ่มชื้น และผ่านการอ่านและพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้นๆ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักวิชาการในวงการวิชาการ/วิชาชีพ

1.2 บทความวิจัย (Research Article) ได้แก่ รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ จะต้องไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดๆ มาก่อน

1.3 บทความทางวิชาการ (Academic Articles) ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการมีความโดดเด่นเพื่อนำเสนอองค์ความรู้ใหม่สู่สังคม

1. Types of Article Publication in the Journal

1.1 Special Article: This focuses the scholars as a target group on providing rich academic knowledge which is peered and approval by subject-matter experts.

1.2 Research Article: This is detailed studies reporting new work and is classified as primary literature, and it has not been previously published in nor simultaneously submitted to other journals.

1.3 Academic Article: This presents dominant academic knowledge provided new body of knowledge in the society.

2. การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ใน Journal of Sustainable Social Development ให้ผู้เขียนทำตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ให้ผู้เขียนบทความดาวน์โหลด Template บทความวิจัย หรือ Template บทความวิชาการ บทความพิเศษ ซึ่งเป็นตัวอย่างของการเขียนบทความวารสาร เพื่อจัดเนื้อหาบทความของผู้เขียนลงใน Template โดยสามารถดาวน์โหลดได้ดังนี้

2.1.1 Template บทความวิจัย (.docx)

2.1.2 Template บทความวิชาการ บทความพิเศษ (.docx)

2.2 ให้ผู้เขียนบทความดาวน์โหลดหนังสือรับรองก่อนตีพิมพ์บทความใน Journal of Sustainable Social Development โดยสามารถดาวน์โหลดได้ที่ (.pdf) และให้กรอกรายละเอียดให้ครบถ้วน พร้อมทั้งบทความที่เขียนส่งเข้า คิวอาร์โค้ด Line หน้าเว็บวารสารเพื่อตรวจสอบเบื้องต้น

2.3 รอเจ้าหน้าที่ติดต่อกลับตามเอกสารที่แนบของผู้เขียนบทความที่ส่งเข้า คิวอาร์โค้ด Line หน้าเว็บวารสาร เจ้าหน้าที่ส่งแบบ Google Form ให้ผู้เขียนดำเนินการตามแบบฟอร์มดังกล่าว

2.4 เจ้าหน้าที่แจ้งให้เข้าในระบบสมัครสมาชิกออนไลน์ของวารสารและ/หรือ (กรณีผู้สมัครแล้วต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่ 2.1 และ 2.2 เช่นเดียวกัน) ถึงให้เข้าระบบได้ตามลิงค์นี้ https://sso.tci-thaijo.org/auth/realms/thaijo/protocol/openid-connect/auth?client_id=thaijo&response_type=code&scope=openid&redirect_uri=https://so16.tci-thaijo.org/index.php/J_SSD/openid/doAuthentication?provider=custom (สามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ ระบบ Thaijo) https://docs.google.com/document/d/1ehMHBWPrsJCqaDhBnNQfRIHuW-_u98_hGHVMPGH01I/edit?pli=1

เมื่อส่งบทความเข้าระบบแล้ว เจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบและดำเนินการตามขั้นตอนในการจัดทำบทความให้ผู้เขียนบทความทราบตามลำดับต่อไป

2.Submission

The author shall produce the manuscript format in accordance with the guideline to authors stated in Journal of Sustainable Social Development as follows:

2.1 The author can download each template of types of the articles to arrange the content of the author's article into a Template by the following steps:

2.1.1 Template of research article (.docx)

2.1.2 Template of academic article and special article (.docx)

2.2 The author must download the certificate of the journal by (.pdf) and complete the details with the piece of writing in LINE on the webpage for initial verification.

2.3 The committee will contact back as attached documents of the author sending via LINE on the webpage and the author will receive the Google Form to complete.

2.4 The committee will dispatch the registration system to the author. In case that the author has already registered to the journal system, the author can follow step 2.1 and 2.2. The process can be reached through the link here: https://sso.tci-thaijo.org/auth/realms/thaijo/protocol/openid-connect/auth?client_id=thaijo&response_type=code&scope=openid&redirect_uri=https://so16.tci-thaijo.org/index.php/J_SSD/openid/doAuthentication?provider=custom (For more information, the author can access to Thaijo).https://docs.google.com/document/d/1ehMHBWPrsJCqaDhBnNQfRIHuW-_u98_hGHVMPGH01I/edit?pli=1 Once the article is submitted to the journal system, the committee will proceed the verification method and inform the author of the article.

3. การตรวจสอบบทความและพิสูจน์อักษร

ผู้เขียนควรตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนด ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องแน่นอน พร้อมทั้งพิสูจน์อักษรก่อนที่จะส่งบทความให้กับบรรณาธิการ การเตรียมบทความให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสารจะทำให้การพิจารณาตีพิมพ์มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร

3. Article Verification and Proofreading

The author has to realize on the importance of article guideline of the journal and its correctness with proofreading before submitting to the editorial. So doing will shorten the process of article submission and the editorial team reserves the right to rejection if article correctness is adverse based on the journal regulations.

4. รูปแบบการจัดเตรียมบทความ

4.1 สำหรับภาษาไทย บทความต้องเป็นตัวพิมพ์ดีด โดยใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดไทยสารบรรณ (TH SarabunPSK) ขนาดอักษร 16 จัดกั้นหลังตรง ส่วนบทความภาษาอังกฤษให้ใช้แบบอักษร Times New Roman ขนาดอักษร 12 ในการจัดให้มีระยะห่างระหว่างบรรทัดหนึ่งช่อง (Double spacing) ตลอดเอกสาร พิมพ์หน้าเดียวลงบนกระดาษพิมพ์สี่ขนาดเอ 4 (A4) ระยะ ขอบกระดาษบน 1.5 นิ้ว, ล่าง 1 นิ้ว, ซ้าย/ขวา 1 นิ้ว พร้อมใส่หมายเลขหน้ากำกับทางมุมขวาบนทุกหน้า บทความไม่ควรยาวเกิน 20 หน้ากระดาษพิมพ์สี่ โดย นับรวมภาพประกอบและตาราง

4.2 ชื่อเรื่องต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลาง

4.3 ชื่อผู้เขียน ตำแหน่งทางวิชาการ สาขา คณะ สังกัด/หน่วยงานของผู้ร่วมหรือที่ปรึกษาทุกคน โดยเรียงจากผู้เขียนบทความ 1 ผู้ร่วม 2,3,4 ตำแหน่งได้ชื่อเรื่อง เยื้องชิดฝั่งขวาของหน้ากระดาษ มี E – mail ที่ติดต่อในการส่งบทความได้

4.4 มีบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 500 คำต่อบทคัดย่อ

4.5 กำหนดคำสำคัญ (Keywords) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 3-5 คำ

4.6 การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษรและหัวข้อย่อยขนาดเดียวกันต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ควรเว้น ระยะพิมพ์ 0.5 ช่วงบรรทัด

4.7 การใช้ตัวเลข คำย่อ และวงเล็บ ใช้เป็นตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Network Organization) เป็นต้น

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract)
- 2) บทนำ (Introduction) ระบุความสำคัญของปัญหาการวิจัย
- 3) วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)
- 4) ทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)
- 5) กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)
- 6) ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) ระบุแบบแผนการวิจัยการได้มาซึ่งกลุ่ม ตัวอย่างและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
- 7) ผลการวิจัย/ผลการทดลอง (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ
- 8) อภิปรายผล/วิจารณ์ (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยง ของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อๆ แต่ ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด
- 9) องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย (New knowledge from research) อธิบายองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยที่สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดได้
- 10) ข้อเสนอแนะ (Suggestion) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป
- 11) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงไว้ในเชิงบรรณานุกรม เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

บทความพิเศษ บทความวิชาการ บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ บทความวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract)
- 2) บทนำ (Introduction)
- 3) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับและมีกรอบแนวคิดผลสัมฤทธิ์ของบทความ
- 4) องค์ความรู้ใหม่ (New Knowledge)
- 5) บทสรุป (Conclusion)
- 6) เอกสารอ้างอิง (References)

4. Article Format Preparation

4.1 The TH Saraban PSK font type at the size of 16 pt. is to be used throughout for Thai version and the Times New Roman font type at the size of 12 pt. employing a double-spaced for English version. The text is on A4 size standard and leaving 1.5-inch top margin, 1-inch bottom margin, and 1-inch left-right margins. Page numbers should consecutively be used throughout at the top right side of the paper. The manuscript is maximum of 20 pages including figures and tables.

4.2 Title needs in both Thai and English typed at the center.

4.3 The author details, such as academic position, major, faculty, affiliate of every co-author or supervisor, are consecutive; begin with the main author and follow by other co-authors under the title; at the center.; and end with the email.

4.4 Abstract is required in both Thai and English and should not exceed no longer than 500 words.

4.5 Keywords are required approximately 3-5 keywords.

4.6 Order of heading, the biggest heading is organized at a left-align margin; subheadings are listed in a 3-5-letter spaced after the heading and other subheadings are listed consecutively at the same point. Other headings should be typed in a 0.5-line space.

4.7 Use of numbers, abbreviations, and parentheses has to be typed in Arabic numerals; used universally (the full form is identified at first); and started with a capital letter of each word, respectively.

Research article should be organized to include the following:

- 1) Abstract
- 2) Introduction; identifying the significance of research problem
- 3) Research Objectives
- 4) Literature Review
- 5) Conceptual Framework
- 6) Research Methodology; identifying research plan of obtaining samples and sample size, instruments used, data collection, and data analysis
- 7) Results: providing based on research objectives respectively in table or chart format
- 8) Discussion; providing as the essay to identify the relationship of results, conceptual framework, and previous studies; should not be explained in item, but indicated the connection of all variables
- 9) New knowledge from research. Explain new knowledge gained from research that can be developed further.
- 10) Suggestion; stating the important conclusion, implication, and future research
- 11) References; requiring as in the footnotes in both Thai and English.

Special Article, Academic Article, should be organized to include the following:

- 1) Abstract
- 2) Introduction
- 3) Content; presenting important points consecutively with conceptual framework result of the paper
- 4) New Knowledge
- 5) Conclusion
- 6) References

5. เอกสารอ้างอิง (References)

ให้ใช้รูปแบบ APA (6th Edition) เป็นมาตรฐาน โดยสามารถตัวอย่างวิธีการเขียน เอกสารอ้างอิง ที่ถูกต้องเพิ่มเติมได้จากเว็บไซต์ของ APA <http://www.apastyle.org>

5.1 การอ้างอิงในเนื้อหาบทความ

สำหรับการอ้างอิงเอกสารในบทความนั้นใช้ระบบ APA ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้ วงเล็บ เปิด-ปิด และระบุชื่อ-นามสกุล ของผู้เขียน ปี พ.ศ. และเลขหน้า ของเอกสารที่นำมาอ้างอิงกำกับท้ายเนื้อความที่ได้ อ้างอิง เอกสารที่อ้างอิงในบทความจะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ และผู้เขียนบทความต้องรับผิดชอบถึงความถูกต้องของเอกสารที่นำมาอ้างอิงทั้งหมด การอ้างอิงเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ โดยรูปแบบของการอ้างอิงเอกสาร มีดังนี้

1. หากชื่อผู้แต่งอยู่หน้าข้อความที่อ้างอิงให้ใช้ชื่อผู้แต่ง (ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น ถาวร ประติติใจ (2545) หรือ Robbins, Stephen P., (1998)

2. หากชื่อผู้แต่งอยู่ท้ายข้อความที่อ้างอิง ให้ใช้ (ชื่อผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น

1) กรณีผู้แต่ง 1 คน ให้เขียนเป็น (ชื่อผู้เขียน, ปีที่พิมพ์) เช่น (ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์, 2548) หรือ (Oakland, J, 2000)

2) กรณีผู้แต่ง 2 คน ให้เขียนเป็น (ชื่อที่ 1 และชื่อที่ 2, ปีที่พิมพ์) เช่น (ปฏิมากร ทองเพชร และ แสงทอง งามดี, 2560) หรือ (Chandler, Ralph C. and Plano Jack C, 1982 : 3)

3) กรณีผู้แต่งมากกว่า 3 คนขึ้นไป ครั้งแรกให้เขียนชื่อผู้เขียนทั้งหมด และครั้งต่อไปให้เขียนเป็น คณะ เช่น (ชื่อผู้เขียนคนที่ 1 และคณะ, ปีที่พิมพ์) เช่น (สมศักดิ์ ประสิทธิ์ชัย และคณะ, 2561) หรือ (Argyris et al., 1972)

4) การอ้างอิงท้ายบทความ ให้ใช้รูปแบบ APA เวอร์ชัน 6 ดังตัวอย่างนี้ (<http://www.apastyle.org>)

1) หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. (ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. เช่น

1.1) ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2543). 2475 การปฏิวัติสยาม. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

1.2) Simon, Herbert A. (1976). *Administrative Behavior*. (3rd ed.). New York: The Free Press.

2) บทความในวารสาร

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่ (ฉบับที่), เลขหน้าที่ ปรากฏบทความในวารสาร. เช่น

2.1) ฉลอง พัฒนา. (2556). การสร้างฐานความรู้ในการบริหารจัดการชุมชน. *วารสารปกครองท้องถิ่น*, 1(1), 52-67.

2.2) Jurkovich, R (1974). A Core Typology of Organization Environments. *Administrative Science Quarterly*, 19 (2), 380-394.

3) วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย

ชื่อผู้วิจัย. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ระดับของงาน. หน่วยงานที่รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัย

3.1 สมพร เกษตรศิริ (2550). *การบริหารจัดการองค์กรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

3.2 Jaffee, D. (2001). *The Development on New Generation of Thai Farmers to Propel Thai Economy*. Research Report. College : Thepsatri Rajabhat University.

4) แหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์

ชื่อผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ วัน เดือน ปี. แหล่งที่มา : Url

เช่น

พีรพล หาญพิชัยยุทธ. (2553). การขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2555. แหล่งที่มา <http://www.buddhismth.com/index.hp?y>.

BBC New. (2016). Etnical Alzheimers or Social Advocates solution. *Online*. Retrieved May 3, 2017. from : <http://www.bbc.com/2016/WORLD>

5) รายงานการประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ชื่อเอกสารรวมเรื่องรายงานการประชุม. วัน เดือน ปี. สถานที่จัด. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

เช่น สมาน นิตดาทอง. (2550). การพัฒนาการเรียนรู้แห่งศาสตร์ทางการจัดการ. *เอกสารประกอบการประชุมการประชุมงานชุมชน*. 25 พฤศจิกายน 2550. โรงแรมณานิคม. กรุงเทพมหานคร: พิสดการพิมพ์.

Natthabhan, S. (2000). The Beauty of Women in Theravada Philosophy. *Nebraska Symposium on Motivation : voll. 38. Perspectives on Motivation*. 18 July 2000. Lincoln. USA: University of Nebraska Press.

6) พจนานุกรม

ชื่อหนังสือ. (ปีที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

เช่น พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2525). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน.

Shoter Oxford English dictionary. (2002). New York: Oxford University Press.

5. In-text Citation

In-text citation system, APA style, is used in this manuscript systemized by authors last name(s), year of publication, and page numbers of the paper at before or after of the cited text as follows:

1. As the name author–date system implies, the in-text citation includes the author and date with the author names in running text and year of publication in parentheses. For instance: Research by **Chester L, (1938)** supported...

2. As the name author–date system implies, the in-text citation includes the author and year of publication inside parentheses. For instance:

2.1 In case the author has only one cited author, it must be **(Borel, 2016)**.

2.2 In case the author has two cited authors, it must be used an ampersand (&) between names for a work with two authors: **(Grazer and Fishman, 2015)**.

2.3 In case the author has 3 or more cited authors, it must be used an ampersand (&) before the last author: **(Argyris et al., 1972)**.

Reference Writing

At the end of the pieces of the article, you, as the author, need a list of materials that you have used or referred to followed by APA style as follows:

1. Book

Author(s). (Year of publication). *Title*. (Edition). Place of Publication: Press' Name. Simon, Herbert A. (1976). *Administrative Behavior*. (3rd ed.). New York: The Free Press.

2. Journal Article

Author(s). (Year of publication). *Title*. *Name of the Journal*, Year (Volume), Article Page (p.) Number (first page-last page).

Jurkovich, R. (1974). A Core Typology of Organization Environments. *Administrative Science Quarterly*, 19 (2), 380-394.

3. Dissertation/Thesis/Thematic Paper/Research Report

Author(s). (Year of publication). *Title*. Level of the Writing Piece. Affiliate: University name.

Jaffee, D. (2001). *The Development on New Generation of Thai Farmers to Propel Thai Economy*. Research Report. College : Thepsatri Rajabhat University.

4. Website

Author(s). (Year of publication). *Title*. *Online*. accessed Year Month Date. Available from: URL.

BBC New. (2016). Ethical Alzheimers or Social Advocates solution. *Online*. Retrieved May 3, 2017. from : <http://www.bbc.com/2016/WORLD>

5. Proceeding

Author(s). (Year of publication). *Title*. *Conference Title*. Date Month Year of the Conference. Venue. Place of Publication: Press' Name.

Natthabhan, S. (2000). The Beauty of Women in Theravada Philosophy. *Nebraska Symposium on Motivation : vol. 38. Perspectives on Motivation*. 18 July 2000. Lincoln. USA: University of Nebraska Press.

6. Dictionary

Name of the Dictionary Book. (Year of publication). Place of Publication: Press' Name. *Shoter Oxford English dictionary*. (2002). New York: Oxford University Press.

6. ส่วนภาพประกอบ (Figure) และส่วนตาราง (Table)

ภาพประกอบและตารางควรมีเท่าที่จำเป็น โดยพิมพ์หน้าละ 1 ภาพ หรือ 1 ตาราง สำหรับคำบรรยายภาพและตารางให้พิมพ์เหนือภาพหรือตาราง ส่วนคำอธิบายเพิ่มเติมให้ใส่ใต้ภาพหรือตาราง

6. Illustration section (Figure) and table section (Table)

Illustrations and tables should be as sparse as necessary. Print 1 image or 1 table per page. For captions and tables, type them above the image or table. As for additional explanation, put it under the picture or table.

7. ลิขสิทธิ์

เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ผู้เขียนทุกท่านต้องลงลายมือชื่อในแบบฟอร์มใบมอบลิขสิทธิ์บทความให้แก่วารสาร พร้อมกับบทความต้นฉบับที่ได้แก้ไขครั้งสุดท้าย นอกจากนี้ ผู้เขียนทุกท่านต้องยืนยันว่าบทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์นั้น ได้ส่งมาตีพิมพ์เฉพาะใน *Journal of Sustainable Social Development* เพียงแห่งเดียวเท่านั้น หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้เขียนอื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้เขียนต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อบรรณาธิการก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์ ทั้งนี้หากผู้เขียนไม่ปฏิบัติตามฐานข้อมูลดังกล่าวให้ผู้เขียนรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว วารสารจะไม่รับผิดชอบทุกกรณี

7. Copyright

To comply with copyright law All authors must sign the form granting copyright to the journal. together with the final edited version of the original article. In addition, all authors must confirm that the original article submitted for publication is It has been submitted for publication only in the Journal of Sustainable Social Development. If another author's image or table has been used in another publication, The author must first request permission from the copyright owner. along with showing the book that has been approved to the editor Before the article is published However, if the author does not comply with the said database, the author is solely responsible. The journal is not responsible in all cases.

หนังสือรับรอง

ก่อนตีพิมพ์บทความใน Journal of Sustainable Social Development

เรียน บรรณาธิการ Journal of Sustainable Social Development

ตามที่ ข้าพเจ้า.....

ได้ส่งบทความเรื่อง.....

.....

.....

.....

เพื่อตีพิมพ์ใน Journal of Sustainable Social Development

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม ขอรับรองว่า บทความที่เสนอมานี้ (ถ้ามี) นี้ยังไม่เคยได้รับการตีพิมพ์หรือไม่ได้อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารหรือแหล่งตีพิมพ์อื่นใด หรือได้รับการตอบรับให้ตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่น ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมยอมรับหลักเกณฑ์การพิจารณาต้นฉบับ ทั้งยินยอมให้กองบรรณาธิการมีสิทธิพิจารณาและตรวจแก้ต้นฉบับได้ตามที่เห็นสมควร พร้อมนี้ขอมอบลิขสิทธิ์บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ให้แก่ **บริษัท เป็นเลิศ 1990 จำกัด** หากมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับภาพ กราฟ ข้อความส่วนใดส่วนหนึ่ง และหรือข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม/ยินยอมรับผิดชอบแต่เพียงฝ่ายเดียว

หาก กองบรรณาธิการ Journal of Sustainable Social Development ตรวจพบว่าคำรับรองดังกล่าวไม่เป็นความจริง กองบรรณาธิการ Journal of Sustainable Social Development มีสิทธิยกเลิกบทความของผู้นิพนธ์ออกจาก Journal of Sustainable Social Development ได้ทันทีโดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้นิพนธ์ทราบล่วงหน้า และผู้นิพนธ์ทุกท่านขอรับรองและยินยอมปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว พร้อมทั้งลงนามรับรองไว้ที่ข้างท้ายของหนังสือรับรองฉบับนี้

ลงนามผู้เขียนหลัก (ชื่อที่ 1)

ลงนามผู้เขียนร่วม (ชื่อที่ 2)

.....

.....

(.....)

(.....)

ข้อมูลติดต่อ (เฉพาะผู้เขียนหลัก)

Facebook :

ID : Line

E : mail

เบอร์โทร

หมายเหตุ: ให้ผู้เขียนหลักและผู้เขียนร่วมลงนามให้ครบทุกท่าน หากมีผู้เขียนมากกว่า ท่าน สามารถเพิ่มเติมรายชื่อผู้ลงนาม 2
ข้างท้ายได้ตามจำนวนผู้เขียนบทความทั้งหมด

Certification Letter
Before Submission to Journal of Sustainable Social Development

Dear The Editor of Journal of Sustainable Social Development

As I am

has submitted the paper entitled

.....

.....

.....

for publication in Journal of Sustainable Social Development

With this occasion, I and the team certify that this submitted paper has it has not been previously published in nor simultaneously submitted to other journals. We agree to all regulations of the original paper. We consent that the right for consideration, any incorrect, incomplete, or false statement of this paper furnished by me and the team will be considered as just cause for rejection of this application or dismissal from the editorial team. Herewith, the editorial team is authorized for the published paper with full authority to Department of Journal of Sustainable Social Development. In case it is an unexpected situation of any accusations about picture, graph, message, and or opinion in this paper, we consent to be solely responsible for all cases.

If the editorial team of Journal of Sustainable Social Development has found that some evidences are inaccurate and unauthentic, the editorial team is authorized to negate the submitted paper immediately without any notice in advance. The author certifies and consents such agreement with the signature at the bottom of this certification letter.

Main Author Sign (1st Name)

Co-author Sign (2nd Name)

.....
(.....)

.....
(.....)

Contact (Main Author)

Facebook:

LINE ID:

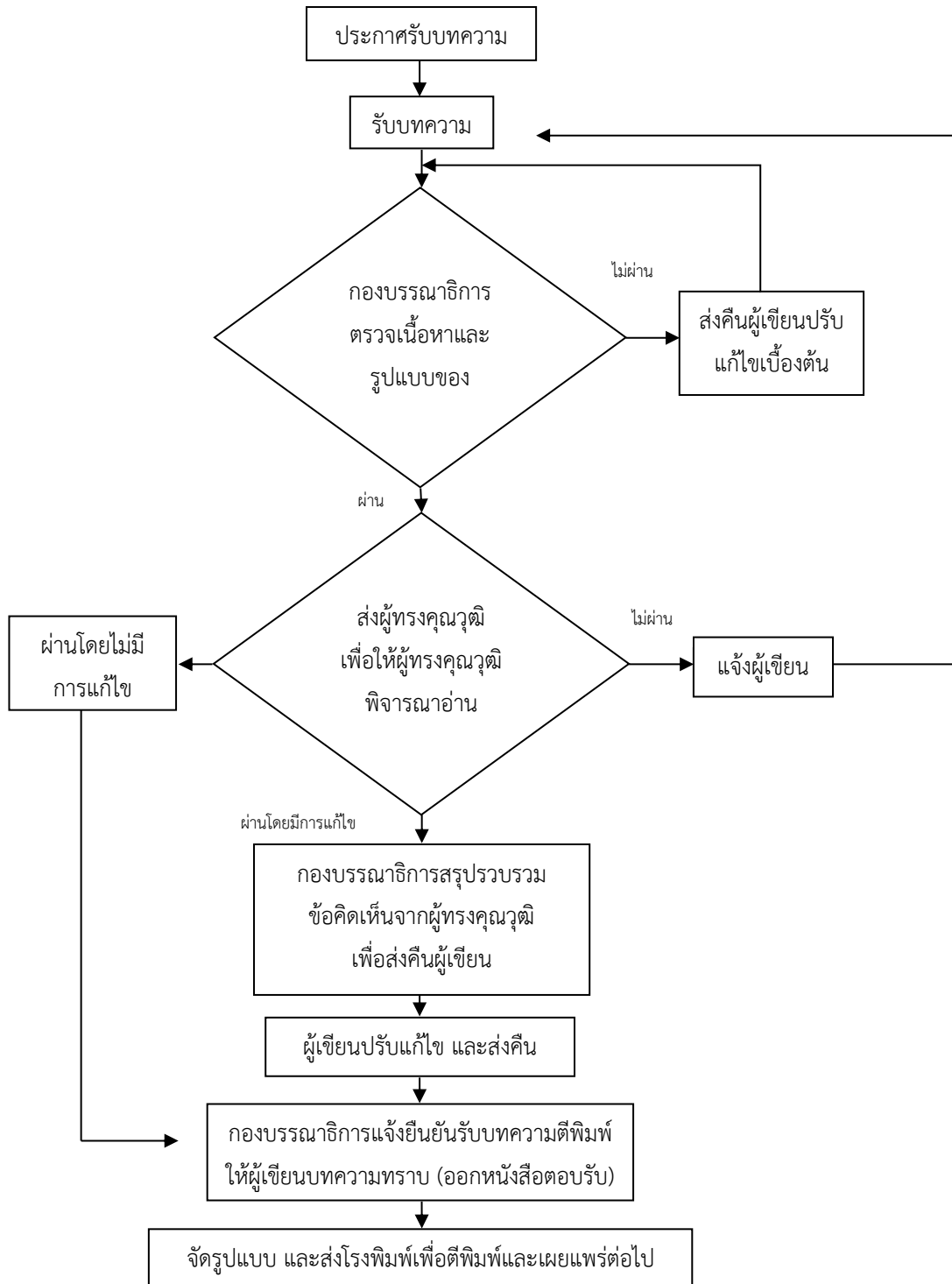
E-mail:

Tel.:

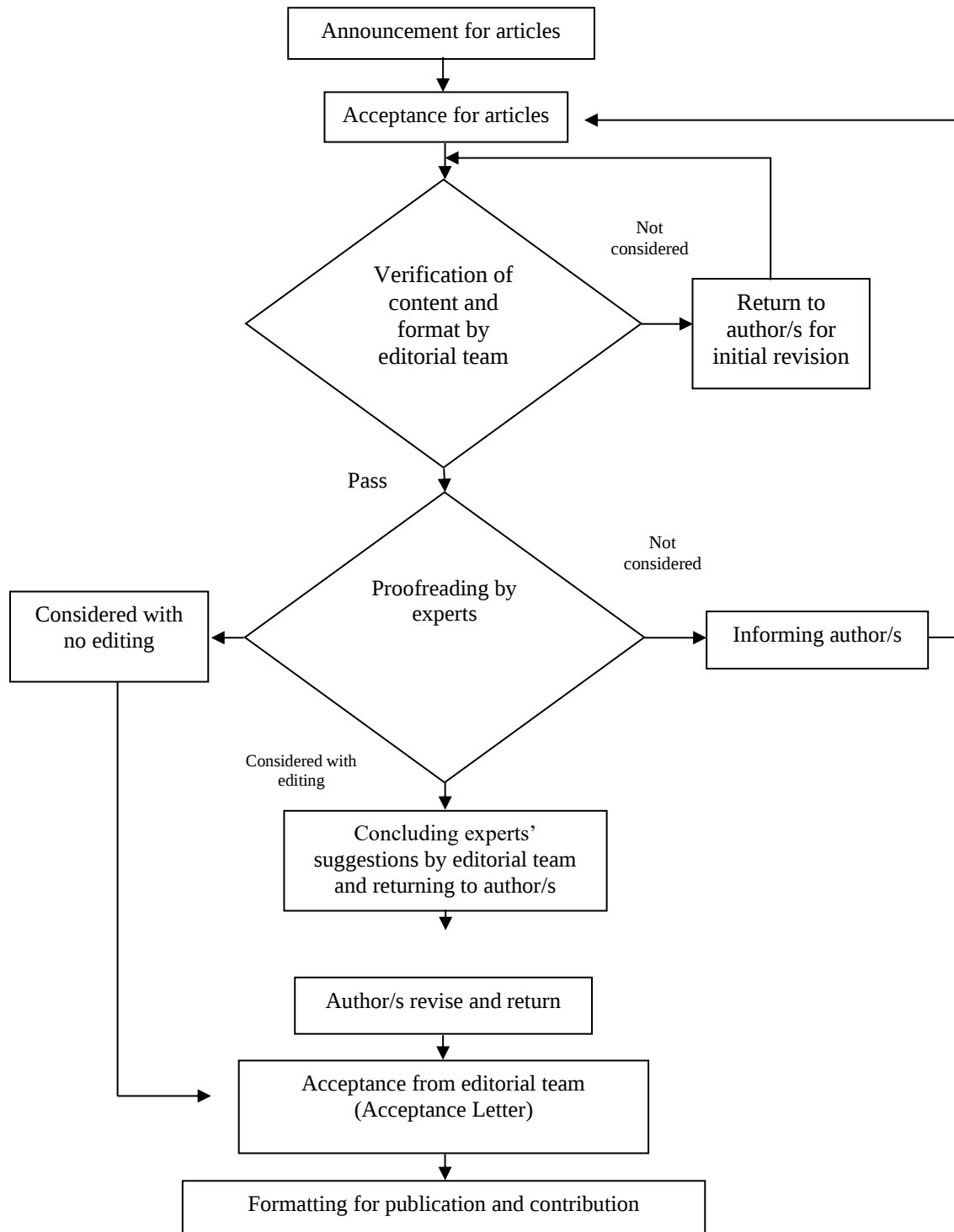
Note: both main and co-author are required to sign; supposing there are more authors, you can add more under the 2nd name of co-author

รูปแบบการตีพิมพ์

Journal of Sustainable Social Development

Publication Format of Journal of Sustainable Social Development

ตัวอย่างการจัดพิมพ์บทความ

↑		ระบุหมายเลขไว้ด้านบนขวา (16 pt)
	1. นิ้ว	
← 1 นิ้ว	ชื่อบทความภาษาไทย (20 pt)	→ 1 นิ้ว
	Articles English (14 pt)	
	ชื่อ – นามสกุล ผู้เขียนบทความ (16 pt)	
	หน่วยงานต้นสังกัด (16 pt)	
	Name - Surname of Article author (12 pt)	
	Agency (12 pt)	
	E-mail (12 pt)	

	บทคัดย่อ (18 pt)	
	(16 pt ไม่เกิน 350 คำ)	
		
	คำสำคัญ : 3-5 คำ (16 pt)	
	Abstract (14 pt)	
	(12 pt ไม่เกิน 350 คำ).....	
		
	Keywords : 3-5 words (12 pt)	
	บทนำ (18 pt)	
	(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....	
		
	เนื้อหาแต่ละประเด็น ตามแบบบทความวิชาการ/วิจัยและอื่นๆ (18 pt)	
	(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....	
		
	สรุป (18 pt)	
	(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....	
		
	เอกสารอ้างอิง (18 pt)	
	(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....	
		
	↓	
	1 นิ้ว	

Example of publishing an article

1 Inch ←	↑ 1. Inch Articles English (14 pt) Name - Surname of Article author (12 pt) Agency (12 pt) E-mail (12 pt) *****	1 Inch →
Abstract (14 pt) (12 pt 500 word).....		
Keywords : 3-5 words (12 pt) Introduction (14 pt) (12 pt) Show the main content that needs to be presented in sequence.....		
Content of each issue According to the academic/research article format (14 pt) (12 pt) Show the main content that needs to be presented in sequence.....		
Conclusion (14 pt) (12 pt) Show the main content that needs to be presented in sequence.....		
References (14 pt) (12 pt) Show the main content that needs to be presented in sequence.....		
↓ 1 Inch		

จริยธรรมการตีพิมพ์

บทบาทและหน้าที่ของผู้เขียนบทความ

1. ผู้เขียนจะต้องไม่ส่งบทความที่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อน และไม่ส่งต้นฉบับบทความซ้ำซ้อนกับวารสารอื่น ๆ
2. ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย เคารพผลงานของบุคคลอื่น จะต้องไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง
3. ผู้เขียนจะต้องดำเนินการจัดทำจัดทำต้นฉบับบทความตามกติกาของวารสาร และปฏิบัติตามคำแนะนำสำหรับผู้เขียนอย่างเคร่งครัด
4. ผู้เขียนที่มีชื่อในบทความทุกคน จะต้องเป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำบทความ หรือมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย
5. ผู้เขียนจะต้องอ้างอิงผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว)
6. ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิง และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากเกินไป และต้องมีความสัมพันธ์ทั้งในเนื้อหา และท้ายเล่ม
7. ผู้เขียนจะต้องแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิและกองบรรณาธิการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด
8. ผู้เขียนจะต้องระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และจะต้องระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี)
9. ในบทความผู้เขียนจะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือ เลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป
10. ผู้เขียนจะต้องนำเสนอผลการวิจัยตามข้อมูลที่ได้มา ไม่มีการแสวงหาผลประโยชน์ (สรุปเท็จ หรือการบิดเบือนหรือการเลือกข้อมูล/การค้นหาโดยอคติ)
11. ไม่ควรอ้างอิงถึงบทความที่ถูกเพิกถอนใด ๆ เว้นแต่ข้อความที่อ้างถึงจะอ้างถึงในขั้นตอนการยกเลิก ต้องมีคำชี้แจงเพิ่มเติมในการอ้างอิงดังกล่าวว่าเป็น "บทความที่ถูกเพิกถอน"

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการจะต้อง กำกับ ควบคุมคุณภาพของบทความ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่ตนรับผิดชอบ และต้องคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน มีความสอดคล้องของเนื้อหา กับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ และจะต้องมีองค์ความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสาร หรืองานวิจัย

2. บรรณาธิการจะต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียน และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ จะต้องรักษาไว้เป็นความลับ

3. บรรณาธิการจะต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว จะต้องมีการตรวจสอบการคัดลอกผลงานผู้อื่น อย่างจริงจัง และใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ เพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบ การคัดลอกผลงานของผู้อื่น จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้เขียนบทความหลักทันที เพื่อขอคำชี้แจง เพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้น

4. บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียน และผู้ประเมิน

5. บรรณาธิการต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

6. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้ว่า สมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่

7. หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูล ซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้เขียนปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เขียนซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาแก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ

2. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่า ตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้พิมพ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้นๆ

3. ผู้ประเมินบทความ ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขานั้นๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้เขียนบทความไม่ได้อ้างถึง เข้าไปในการประเมินบทความด้วยผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ

4. ผู้ประเมินบทความจะต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

5. หากผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความ ที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่นๆ ต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ

ประกาศของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) เรื่องการประเมินด้านจริยธรรม/จรรยาบรรณวารสารวิชาการไทยในฐานข้อมูล TCI วันที่ 24 มิถุนายน 2562

Publication Ethics

Duties of Authors

1. The author has to assure that his/her paper has not been previously published in nor simultaneously submitted to other journals.
2. The author shall not commit any degree of plagiarism in his/her paper.
3. The author shall produce his/her manuscript format in accordance with the ‘guideline to authors’ stated in the journal.
4. The author whose name listed in the paper shall contribute to paper production or research-related procedure.
5. All pictures, figures, or tables appearing in the paper must be cited properly with their source(s) accurately identified. The author(s) shall be solely liable to any legal suit, if any.
6. The author shall verify the accuracy of content and format in both in-text citations and bibliography, no citation(s) shall be made for unread references, and the proper number of citations is preferable
7. The author is required to correct or rework on their paper in due time as assessed and advised by reviewers and the editorial board.
8. The author shall identify the source(s) of research fund (if any) as well as any applicable conflict of interest.
9. Acknowledgment should be stated only after the consent has been secured from the related contributor(s).
10. Findings must be presented in accordance with the acquired data. No exploitation (false summary, or distortion or biased selection of data/finding) shall be committed.
11. No reference shall be made to any revoked article unless the cited statement refers to that in the revocation procedures. A statement must be additionally provided in the said reference as ‘the revoked article’.

Duties of Editors

1. The editor will assess the paper quality for publication and select only those passing through the reviewing process, in which the clarity of and congruence with the journal policy must be prioritized. The selected paper must contain a body of knowledge that reflects valuable perception, and a theoretical framework derived from experiences or textual/research synthesis. A grounded theory or a conceptual model contributing to further research must be preferably included.

2. No information regarding the paper's author(s) or reviewers shall be revealed to irrelevant parties during the paper reviewing process.

3. The paper published formerly elsewhere must not be accepted by the editor for publication. Plagiarism must be scrutinized seriously by using a credible detecting software. The paper detected as bearing plagiarism must be frozen for further evaluation, the author(s) be contacted, and related explanation be demanded to support the editor's decision to accept or reject the said paper.

4. The editor must bear no conflict of interest with the author(s) nor the reviewer(s).

5. The editor must not claim a partial or all of the submitted paper as his/her own.

6. The editor must consider for publication only the paper conducted with valid methodology and yielding accurate findings, and the quality of which serves as the main indicator for publication.

7. In case the editor detects plagiarism or false data in the submitted paper and hence deciding for revocation with which the author(s) refuse(s) to comply, the editor has thus full rights and responsibility to proceed with the revocation process without the author(s)'s prior consent.

Duties of Reviewer

1. The reviewer must keep confidential of the submitted paper and avoid revealing a partial or all of the information of the said paper to irrelevant parties during the paper reviewing process.

2. Perceiving as having a conflict of interest with the paper's author(s) that may inhibit his/her freedom of expression, the reviewer should notify the editor at once and deny to take part in the reviewing process of the said paper.

3. The reviewer should evaluate the paper that fits with their area of expertise, by assessing the paper's contribution to the discipline, quality of analysis, and intensity of literature review related to the topic of study. Advices should also be provided regarding the literature failed to be included by the author(s), and personal judgments without supportive evidence should not be used as a criterion for paper evaluation.

4. The reviewer must not claim a partial or all of the submitted paper as his/her own.

5. In case the plagiarism is detected, the reviewer must notify the editor at once.

Journal of Sustainable Social Development

บริษัท เป็นเลิศ 1990 จำกัด

555/70 หมู่ 10 ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

Excellent 1990 Company Limited

555/70 Moo. 10, Sila Subdistrict, Mueang District,
Khon Kaen Province 40000

https://so16.tci-thaijo.org/index.php/J_SSD/index

E-mail: journalssd2024@gmail.com